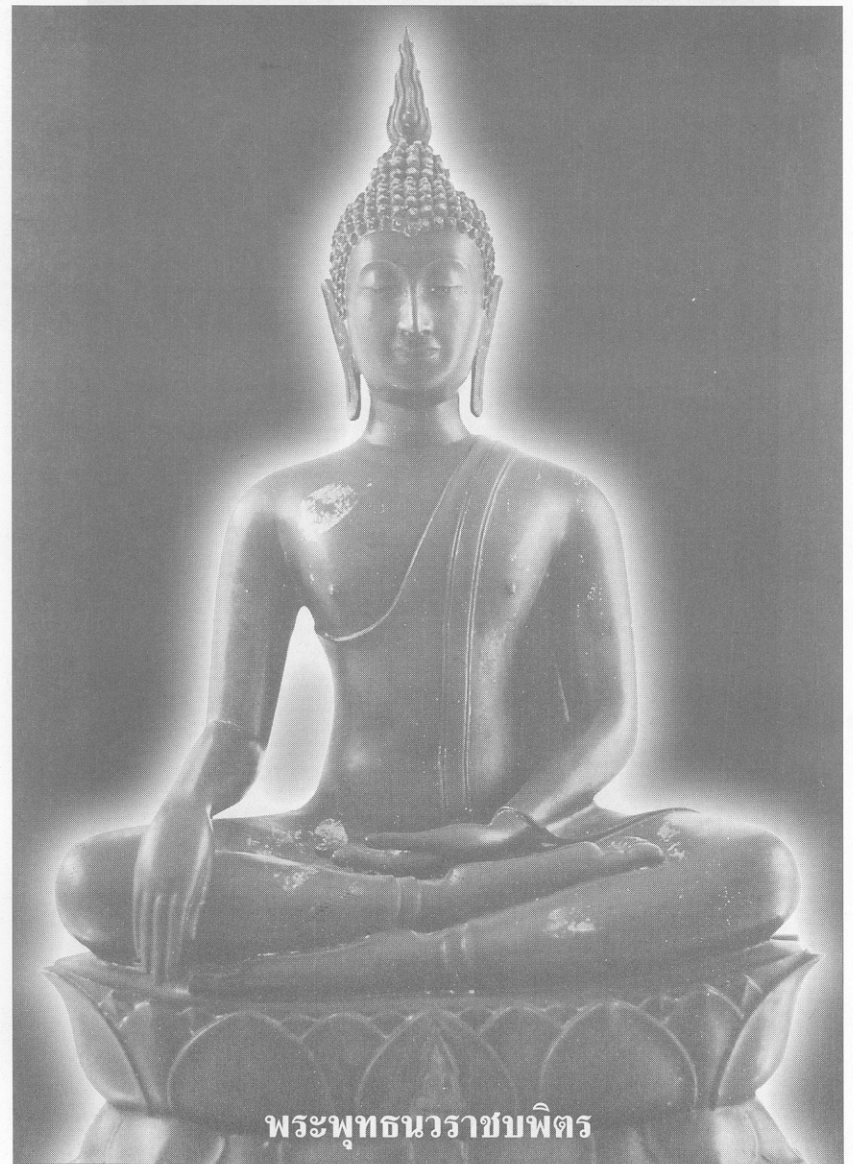

พระพุทธนวราชบพิตร (ด้านหลัง)
“ระปัดทอองทล้งอองค้พระปฏิมา”

พระพุทธนวราชบพิตร

กระโถนข้างธรรมาสี

ฉบับปฐมฤกษ์ เดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

ศัพท์เพ ศังขาราน อนิจจา

ศัพท์เพ อัมมา อนัตตาทิ

ศังขารทั้งหลายทั้งปวงเป็นอนิจจัง หากถามเพียงเท่า นั้นอนอะไร
ไม่ได้เลย

ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา บังคับบัญชาไม่ได้ ตั้ง
สลายไปในที่สุด

คำนำ

กระโถน เป็นภาชนะที่ใช้สำหรับใส่ของที่เขาทิ้งแล้ว เพื่อจะได้ไม่
สกปรกเลอะเทอะเคลื่อนกลาด กระโถนจึงเป็นที่ใส่ของสารพัด กลาย
เป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป

แต่ในความเป็นจริงนั้น กระโถนเป็นสิ่งที่เราควรจะเลียนแบบ ควร
จะทำตามให้ได้ กระโถนรองรับทั้งของที่สะอาดและไม่สะอาด โดยไม่
เลือกที่รักมักที่ชัง เราสามารถทำใจให้เป็นแบบกระโถนได้ เราจะมีความ
สุขมาก

อย่าไปรังเกียจกระโถนความสกปรกทุกอย่างเป็นตัวเราสร้างขึ้นทั้งนั้น
กระโถนช่วยรองรับและแสดงให้เห็นความจริงว่า ตัวเราเองนั้นแท้จริง
สกปรกขนาดไหน? โดยล้างแล้วกระโถนนั่นสะอาดอยู่เสมอ

สารพัดข้าวของในกระโถนนั่น ถ้าเราลองคู้ยหาดูอาจจะพบของดี
ซ่อนอยู่ได้ไม่ยาก กระโถนบ้านเศรษฐีนั้นอาจมีเศษแก้วแหวนเงินทองทั้งอยู่
คนยากคนจนสามารถนำมาประทังชีวิตของตนให้อยู่รอดได้

“กระโถนข้างธรรมาสน์” โดยเฉพาะธรรมาสน์ของ หลวงพ่อฤๅษี
สิงค่านัน มีธรรมะเล็กๆ น้อยๆ ตกอยู่มากใครยอมเสียเวลาคู้ยหา อาจ
จะได้รับประโยชน์ที่คาดไม่ถึง

หากมีความดีในหนังสือนี้อยู่บ้าง อาตมาขออน้อมถวายบูชาคุณของ
หลวงพ่อฤๅษีสิงค่านัน แห่งวัดท่าซุง จ.อุทัยธานี ผู้เป็นครูบาอาจารย์ที่
อาตมาเคารพรักเหนืออื่นใด ถ้ามีข้อความใดล่วงเกินต่อผู้หนึ่งผู้ใด อาตมา
ขอกราบขอขมากรรมนั้นมาในโอกาสนี้ด้วย

จากใจจริง

พระสิริ สุมบุปผ์โพ

๑ มกราคม ๒๕๔๗

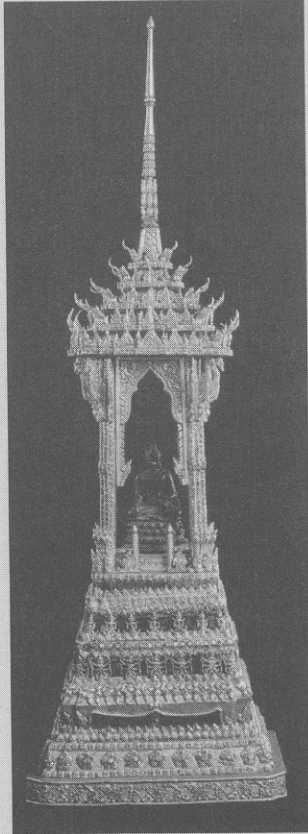
เล่าสู่กันฟัง

สิบปีเศษที่ผ่านมา ณ “บ้านอนุสาวรีฯ” แห่งนี้ ได้มีผู้คนมากหน้าหลายตาแวะเวียนเข้ามาซักถามปัญหาการปฏิบัติ

ธรรม, รับฟังธรรมะข้อคิดต่างๆ ตลอดจนได้รับรู้รับฟังเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับปฏิบัติ**พระเดชพระคุณหลวงพ่อดุสิต**ถึงดำ ขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ กับ**พระเล็ก สุรมมปญโญ**

หลายท่านไม่มีโอกาสรับฟัง นานๆ หลายท่านไม่มีโอกาสบันทึกจดจำ และหลาย ท่านคงคิดเหมือนกันว่า เสียตายความรู้ต่างๆ เหล่านี้ ที่ผ่านการปฏิบัติ ผ่านการสั่งสมประสบการณ์และ ผ่านความทรงจำจาก**พระเล็ก สุรมมปญโญ**

นี่จึงเป็นที่มาของหนังสือ “กระโถนข้างธรรมาสน์” ที่ปรากฏสู่สายตาท่านทั้งหลายขณะนี้ ที่ “เรา” คณะผู้จัดทำ คณะเล็กๆ

ได้รวมตัวกันขึ้น เพื่อเก็บรวมสิ่งตกหล่นเหล่านี้ และถ่ายทอดเป็นตัวอักษร สู่สายตาท่านทั้งหลาย

“เรา” ทำหน้าที่เพียงแค่การเก็บรวมสิ่งตกหล่นเหล่านี้ และสื่อสาร ไปสู่ท่านทั้งหลายเท่านั้น ส่วนประโยชน์อันจะพึงได้? มากน้อยแค่ไหน? คงเป็นเรื่องที่แต่ละท่านจะค้นหาและเก็บเอาไปกันเอง

หากผลแห่งการกระทำ ที่ “เรา” คณะผู้จัดทำ ได้กระทำผ่านสมมติแห่งโลกที่เรียกว่า “หนังสือกระโถนข้างธรรมาสน์” นี้ ... จะพึงมีผลแห่งความดีอยู่บ้าง... ก็มิได้หวังการขอบคุณหรือการชื่นชมจากใคร แต่ประการใด หวังแต่เพียง เป็นส่วนหนึ่งในการทดแทนและบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่ ของคุณพระรัตนตรัย ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน โดยเฉพาะ**หลวงพ่อดุสิต** พ่อ...ผู้เป็นที่รักเคารพยิ่งของลูกทุกคน ที่ทำให้เราได้มีโอกาสสัมผัสผัสสรรรถรสแห่งธรรมในชาตินี้ ซึ่งสิ่งที่เราทำขึ้นนี้คงเป็นเพียงเศษเสี้ยวริ้วของความยากลำบาก ความเสียดสี และความเมตตาที่ทุกพระองค์ทุกท่าน มีต่อเราทั้งหลาย และที่สุดขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาทุกประการ ที่ **พระเล็ก สุรมมปญโญ** มีต่อพวกเรา และให้เราได้มีโอกาสทำงานชิ้นนี้

คณะผู้จัดทำ

สนทนากับพระเล็ก สุทธิมนปญโญ

วันเสาร์ห้าที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๓

เมื่อคืนตั้งใจบอกกับพวกเขาว่า เอ้า เรื่องสำคัญล่ะนะ ไอ้เรื่องที่เราอยากฟังก็คือว่าปีหน้าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง (หัวเราะ) นิ่ง ยืดคอรอไม่ยอมเข้าเรื่องซักทีจะ ๓ ชั่วโมงอยู่แล้ว ..ปีหน้าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง ปีหน้า.. มีการเลือกตั้งวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ ใช่มั๊ย? (หัวเราะ) พอวันที่ ๗ มกราคม เป็นต้นไปก็วุ่นวายบรรลัยโลกเลย มั่นยุ่ง.. ใครๆ ก็อยากจะมีอำนาจ พระพุทธเจ้าตรัสเอาไว้ชัดเลยว่าการเสวยอำนาจอย่างหนึ่ง การรับประทานครทานอย่างหนึ่ง การนอนอย่างหนึ่ง การเสพกามอย่างหนึ่ง ทั้ง ๔ อย่างนี้ไม่มีใครเบียด ยกเว้นผู้ที่บารมีถึง ปัญญาถึง เท่านั้น ไม่อย่างนั้นคำว่า "เบียด" จะไม่มี ดังนั้น พอหลังวันที่ ๖ มกราคมเป็นต้นไปก็ยุ่งบรรลัยเลย ฝ่ายจะเป็นรัฐบาล กูฟ่องมิ่ง มิ่งฟ่องกู ใครจะโดนแซวน ใครจะโดนใบแดง ยุ่งไปหมด อย่าไปวุ่นวายตามเขาทำมาหากินของเราไปตามปกติ นึกซะว่าเสียงตัวอะไรมันกีดกันอยู่ข้างๆ ทูก็แล้วกัน ฟัง ไม่ได้ก็อดหูซะ พอเดือนมีนาคม.. เหตุการณ์ต่างๆ เริ่มดีขึ้นมาช่วงหนึ่ง เอ้า..มีดีเหมือนกันไม่ใช่ไม่ดี อีคราวนี้บ้านเรามันแปลก มนต์เป็บเต็ยวณะ คือ..ทาง

ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ ท่านบอกว่า *แมนหวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ คัตรุกล้ามาประจัญ อาจจะมีสู้รบชยัน* คนไทยเราเตรียมพร้อมทุกวาระจริงๆ ไม่มีศึกไม่มีศัตรูมันก็ซ้อมกีดกันเองอยู่เสมอ พอถึงเวลามีศึกมีศัตรูเมื่อไหร่ค่อยร่วมมือกันเป็นอย่างนั้นมาตลอด เพราะฉะนั้นมนต์ก็ดีแต่เป็บเต็ยวณะ อ้าว..เหียวไปอีกแล้ว *จะไปตีอีกทีก็โน่นนะ มิถุนา* ก็ไม่นานใช่มั๊ย ก็มีตืออยู่บ้าง พอหลังมิถุนาไปแล้วอีคราวนี้เกิดอะไรขึ้น มันมองไม่ชัด หลังมิถุนาไปแล้วเหตุการณ์บ้านเมืองของเรามันเหมือนมองอยู่ใต้น้ำ คนมองใต้น้ำเห็นชัดมั๊ย? ไม่ค่อยชัดมันพราวๆ มัวๆ บอกไม่ถูก เพราะฉะนั้นใครมีกิจการมีอะไรนี่จึงจ้งหะช่วงจ้งหะให้ดีนะ ไอ้ช่วงไหนที่เอาตมาบอกว่าดีนะให้รีบทำซะ แล้วก็อย่ามัวใจ ถ้าหากว่าเราอย่ามัวใจเราประมาทอย่างที่เอาตมาเตือนไว้ตั้งแต่แรก..มันจะพลาดทุ่มเทมากจะลำบาก ต้องรู้จักหลีก รู้จักหลบ รู้จักถอยเมื่อถึงจ้งหะเวลา ไม่ใช่สู้ตะบันไป ทวงปู่หัววัดภูจ้อก้อ ท่านเมตตาสอนว่า *จงหัดเป็นนักหลบ อย่าเป็นนักรบอยู่รำไป* สถานการณ์ไหนรู้ว่าสู้ไม่ได้ก็ถอย ถ้าไม่รู้จักถอยนะ เขาเรียกว่า "โง่" คราวนี้มาว่ากันต่อสถานการณ์ประเทศชาตินี้มันเหมือนมองใต้น้ำใช่มั๊ย มองอย่างไรมันก็เหมือนไม่ค่อยจะชัดเจน แต่ยังดีว่าเมืองไทยของเราอันดับแรก บารมีขององค์ในหลวงของเรา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระโพธิสัตว์ใหญ่พระองค์นี้บารมีท่านมากล้นเหลือเกิน สามารถประคับประคองแล้วก็พยุงสถานการณ์ของประเทศชาติของเราให้ทรงตัวอยู่ได้ อันดับที่สอง สมเด็จพระมหา

กษัตริราชเจ้าของเราทั้งปวงที่เป็นพรหม เป็นเทวดา เป็นพระอยู่ข้างบน ท่านมีหน้าที่อีกอย่างหนึ่งเรียกว่า พระสยามเทวาธิราช พระสยามเทวาธิราชไม่ได้จำเพาะเจาะจงใคร บรรดาพระมหากษัตริราชเจ้าทั้งปวงในอดีตของเรา ย่อมรัก ย่อมห่วงใยในผืนแผ่นดินไทยนี้ เมื่อท่านไปเสวยสุขอยู่ข้างบนแล้วก็ปฏิบัติหน้าที่ของพระสยามเทวาธิราชด้วย ท่านก็จะช่วยประคับประคองสถานการณ์ประเทศชาติของเราอย่างสุดความสามารถ อันดับที่สาม หลวงปู่หลวงพ่อกับปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เมื่อถึงวาระ ถึงเวลาที่ชะตามันดับขันธมาก หลายองค์ที่รู้วาระของตน เลือกลงเวลาทั้งชั้นในในตอนนั้นเพื่อขจัดปัดเป่าเหตุการณ์ไม่ดีต่างๆ จากร้ายให้กลายเป็นดี จากหนักให้กลายเป็นเบา ดังนั้นพวกเราอย่างได้กังวล เดี่ยว..พຽງนี้เวลาที่ยังคืนตั้งใจรับพรจากในหลวง ในหลวงแนะนำอย่างไรทำอย่างนั้น

ในปัจจุบันนี้อาตมาอยากจะพูดว่า ต่อให้พระปฏิบัติถึงๆ ความคล่องตัวในทิพจักขุญาณยังสู้ในหลวงเราได้ยาก ก็นพระราชาองค์นี้ยาก ผู้ที่ได้ทิพจักขุญาณตั้งแต่ ๗ ขวบ และใช้มาตลอดโดยไม่เคยทอดทิ้ง อีต่อนี้ ๗๓ ขึ้น ๗๔ แล้วนะ ใช้มา ๖๐ กว่าเกือบ ๗๐ ปี แล้วคล่องตัวขนาดไหน ปฏิบัติตามที่พระองค์ท่านบอก นะ ไม่ใช่หน้าที่ของท่านก็อย่าไปขวางคนอื่นเขา ไปนั่งบนโต๊ะริตผ้าเชาริตไม่ได้ เขาจะเอาเตารีดไขกหัวเอา ใช้ไหม? พระปฏิบัติดีอยู่ที่ไหนในหลวงท่านรู้หมด คนทำดีทำชั่วที่ไหนในหลวงท่านรู้หมด แต่ว่า..ท่านรู้แบบพระ ถ้าไม่จำเป็น ไม่ใช่หน้าที่ ท่านไม่พูด จะมีพระราชดำรัสออก

มาแต่ละที่ถ้าคนมีปัญญาฟังแล้วสะดุ้ง *อย่ากั๊กกันให้มากนัก.. กั๊กกันนี้ยังไม่หยาบนะจ๊ะ ถ้าทะเลาะกันนะหยาบกว่า ภาษาไทยแท้กั๊กกันไม่หยาบ ทำอะไรมีใครรอดพระเนตรพระภรณ์ไปได้บ้างล่ะ? พระดีมีที่ไหนพระองค์ท่านก็ดันดันไปหา หลวงปู่ครับ หลวงพ่อครับ ช่วยรับภาระในพระศาสนา ช่วยสงเคราะห์ต่อประชาชนทั้งหมดด้วยนะ ครับกระผมขอฝากเอาไว้* ไอ้วัดไหนที่ตั้งอย่างเดียวแต่ไม่ตีจริงนะ ในหลวงไม่เคยเสด็จหรอก สิ่งเกิดดูเถอะ วัดดังๆ แถวๆ ปทุมธานี ท่านก็ไม่เคยไป วัดดังๆ แถวๆ สุราษฎร์ธานีท่านก็ไม่เคยไป ไอ้วัดดังๆ แถวๆ นนทบุรีท่านก็ไม่เคยไป เคยเห็นมั๊ย? ทูลเชิญยังไม่เสด็จเลย ไอ้ที่ ไหนที่ไม่ตีจริงท่านไม่ไปหรอก ในขณะที่เดียวกันหลวงปู่ หลวงพ่อแก้วๆ อยู่กลางปากกลางเขาในหลวงกราบถึงตักเลย ดังนั้น ที่สำคัญที่สุดก็คือว่ากรรมฐานที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดท่าซุงสอนเรามา คือ ตัวมโนเมยทธิ นะ อันนี้สถานการณ์ประเทศชาติจบไปนะ เอาแค่นั้นพอ อาตมาเองก็ไม่สามารถที่จะฟันกฎของกรรมบอกอะไรชัดเจนมากไปกว่านี้ได้ ได้แต่บอกโยมว่า ให้ทำตามในหลวงแล้วกัน ยึดในหลวงเป็นหลัก ท่านบอกมาให้ประหยัด นะ ให้รู้จักใช้ เศรษฐกิจพอเพียง ชื่อในสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น ก่อนจะทำอะไรตรึกตรองให้ดี เราก็อทำตามที่พระองค์ท่านตรัสมา พ่อใหญ่ของคนทั้งประเทศ ๖๐ กว่าล้านบอกแล้ว.. ลูกๆ ถ้าทำตามพ่อก็สบายใจ ไม่มีใครที่จะมีครอบครัวใหญ่กว่าพระองค์ท่านอีกแล้ว พ่อคนเดียวลูก ๖๐ กว่าล้านนะ เป็นเราเลี้ยงไหวมั๊ย? ๖ คนก็ตายแล้ว คราวนี้ลูกๆ ถ้าไม่รัก ไม่

สามัคคี ไม่เชื่อพ่อ พ่อก็คงหนักใจมาก มันมีวิธีเดียวที่จะให้พ่ออยู่กับเรานานๆ ก็คือ ปฏิบัติตาม เคารพรักและปฏิบัติตามที่พระองค์ท่านมีพระดำรัสตรัสสอนมา บอกอย่างไรทำอย่างนั้น พระองค์ท่านได้ทิพจักขุญาณตั้งแต่ ๗ ขวบ พระองค์ท่านไม่เคยทอดทิ้ง ชักซ้อมใช้งานมาตลอด พระเดชพระคุณหลวงพ่อของเราสอนมโนเมยทธิมานานเหลือเกินถ้านับเวลาก็ตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ เป็นต้นมา คนที่ได้มโนเมยทธินับเป็นแสนๆ มีใครบ้างที่ชักซ้อมอยู่ทุกวันโดยไม่ทอดทิ้ง.. หายาก.. ไช้มัย? อาวุธแม่เกียจคร้าน การขัด เกิดสนิมจับถนัด หนักคือ ถึงเวลาชักไม่ออกติดแห้งก็อยู่แค่ฝักนั้นแหละ ต้องซ้อมบ่อยๆ โดยเฉพาะหลวงพ่อกำลังสอนเราให้รู้เพื่อละ ไม่รู้แล้วยึด

ปัจจุบันนี้อาตมาเวทนาโยมเหลือเกิน หลายต่อหลายคน รู้แล้วนำไปใช้ผิดๆ ไปดูการระลึกชาติ ไปดูย้อนอดีต แล้วก็ไปภาคภูมิใจ คนนั้นเป็นพี่เรา คนนั้นเป็นน้องเรา นั่นผิวเรา เมียเรา ลูกเรา พ่อเรา แม่เรา แล้วก็กอดคอกันตายพร้อมกับเรา อือม.. ดูก็ดูอย่างมีปัญญาสิ ดูแบบที่เรียกว่าใช้ปัญญาประกอบ แต่ละชาติที่เราเกิดมาชาติไหนไม่ทุกข์บ้าง ลำบากยากเข็ญมาจนขนาดนี้ไม่เจ็ดไช้มัย? ยังไปฟื้นความสัมพันธ์ใหม่ ไปกอดคอตายรวมกันทั้งพรวนอีกไช้มัย? ยังลงสู่อบายภูมิไม่เพียงพอไช้มัย? **อาตมาที่ไม่ยอมสอนเพราะสงสารโยม** อยากจะบอกวามโนมยทธิจริงๆ ง่ายมาก คิดเป็นก็ใช้ได้แล้ว แต่ถ้าอาตมาสอนไปอาจจะพาโยมทั้งหลายติดเพิ่มขึ้นอีกเยอะ สงสารก็เลยไม่สอน นั่งอยู่ตรงนี้แค่ที่ว่าใครติดขัดตรงไหนมาสอบถามอาตมาจะชี้แจงให้

หลวงพ่อกำลังสอนเราให้รู้เพื่อละ **ตัวการเข้าสู่มรรคผลนิพพานจริงๆ ไม่จำเป็นต้องได้อภิญญา ไม่จำเป็นต้องได้วิชาสอง ไม่จำเป็นต้องได้สมบัติแปด** หากแต่ท่านบอกว่าให้เคารพพระพุทธเจ้าจริงๆ เคารพพระธรรมจริงๆ เคารพพระสงฆ์จริงๆ ตั้งใจรักษาศีลให้บริสุทธิ์ คิดว่าตายเมื่อไหร่จะไปนิพพาน มีข้อไหนอะที่บอกว่าต้องได้ การปฏิบัติ นะ อภิญญา แปลว่า รู้ยิ่ง อภิ-ยิ่งกว่า อัญญา คือ ความรู้ ไม่มีอะไรรู้ยิ่งกว่าการ ตัดกิเลส อดีต..มีชาติไหนที่เราไม่ทุกข์บ้าง ปัจจุบันนี้เราทุกข์อยู่ อนาคตถ้าเกิดอีกก็ทุกข์อีก เพราะฉะนั้น **อดีตตั้งสัจฉา ปัจจุบันนั่งสัจฉา อนาคตตั้งสัจฉา** มันไม่จำเป็นต้องมีก็ได้ **ปุพเพนิวาณานุสสติญาณ** ทุกชาติที่เกิดมารวยที่สุดก็รวยมาแล้ว จนที่สุดก็จนมาแล้ว มีอำนาจที่สุดก็มีมาแล้ว ด้อยวาสนาที่สุดก็เป็นมาแล้ว มีชาติไหนที่พาให้เราพ้นทุกข์ได้? **จตุปปทญาณ** คนและสัตว์ก่อนเกิดมาจากไหน ตายแล้วจะไปไหน ถ้าเราทำดีเราได้ดีแน่นอนถ้าเราทำชั่วเราได้ชั่วแน่นอนไม่จำเป็นต้องรู้ก็ได้ **เจโคปปริยญาณ** รู้ใจคนอื่น ใอันนั้นแหละตัวระยำเลย สำหรับคนใช้ผิด **คุณมันต้องดูใจตัวเอง** แก้กต้องแก้ที่ตัวเอง **ไม่ใช่ไปเที่ยวดูคนอื่น** คำหนิ คนอื่น บางคนมานั่งตรงหน้าเนี่ย อธิษฐานมาตั้งแต่บ้านแล้วเออ..ถ้าหลวงพี่แน่จริงให้บอกสิว่าผมคิดอะไร ไม่ถือให้ก็บุญแล้วนะจะ อยากจะบอกกับเขาให้ชัดๆ ว่าใจของกูยังดูไม่ไหวเลย กูจะเสียเวลาไปดูใจมึงทำไม (หัวเราะ) คราวนี้ชัดมัย? ปกติไม่ค่อยพูด นะ แต่บทจะพูดแล้วไม่ค่อยยัง **สำคัญที่สุดก็คือดูใจตัวเอง** ใจของเรามีความชั่วมัย ถ้ามีโล้มันออกไปประมัคระวังไว้อย่าให้

มันเข้ามาอีก ใจของเรามีความคืออยู่มั๊ย? ถ้าไม่มีสร้างมันขึ้นมา ถ้ามีอยู่แล้วทำให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป นี่ก็คือหัวใจโดยปริยายที่สำคัญที่สุด แต่ละวันดูสติจิตของตัวเองมันผ่องใสมั๊ย ถ้าไม่ผ่องใสเร่งทำความดีซบจิตให้ผ่องใสที่สุดเท่าที่จะพึงทำได้ แล้วก็รักษามันไว้อย่าให้มันซุนมัวอีก นี่คือ เจโตปริยญาณที่แท้จริง ไม่ใช่เที่ยวไปดูคนอื่นไปรู้คนอื่น บางคนมาถึงก็ แหม..หลวงพี่พูดเหมือนตาเห็นเลย อาจารย์พูดเหมือนตาเห็นเลย หลวงพ่อพูดเหมือนตาเห็นเลย ไม่อยากที่จะเห็นหรอก แต่บางทีถ้าไม่ทำอย่างนั้นมันก็ไม่เชื่อ พอเห็นเสร็จก็เลิกดู ไม่รู้จะดูต่อไปทำไมมันไม่มีประโยชน์เลย เพราะว่าทั้งหมดก็ทุกข์ เขาก็ทุกข์ เราก็กินทุกข์ ดูความทุกข์ของตัวเองก็ไม่ไหวแล้ว ดูใจของตัวเองก็ระว่างไม่ไหวยังไปดูเขาอีก ใช้ให้ถูกระยะ ยถาภิรมมุตตาญาณ รู้กรรมของคนและสัตว์ ถ้าเราเชื่อที่พระพุทธเจ้าสอนว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไม่จำเป็นต้องรู้ก็ได้ ตกลงญาณ ๘ ต้องใช้มั๊ย? ... เออ ไม่ต้อง อภิญญา อภิ-ยิ่งกว่า, อัญญา-ความรู้ ไม่มีอะไรรู้เกินกว่าการตัดกิเลส อย่างต่ำๆ ให้รู้ว่าพระโสดาบันมีคุณสมบัติอย่างไรแล้วตั้งหน้าตั้งตาทำในคุณสมบัตินั้นไป นั่นแหละถึงจะเป็นลูกที่ดี ถึงจะเป็นลูกที่แท้จริงของหลวงพ่อ ถึงจะพูดได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่าเราเป็นศิษย์วัดทำงู เราเป็นศิษย์หลวงพ่อดุญชิ่งคำ แล้วบุคคลที่ได้ละ บุคคลที่ปฏิบัติได้ แต่ระวังให้ใช้กำลังใจเกาะพระนิพพานไว้ ถ้าเราดูใจตัวเองเป็น สังเกตใจตัวเองเป็นจะรู้ว่า ราคะ-อารมณ์ระหว่างเพศกิติ โทสะ-อารมณ์โกรธเกลียด อาฆาต พยาบาท กิติ โลภะ-อารมณ์ความโลภอยากได้ใคร่

มีกิติ โมหะ-อารมณ์ความหลงกิติ มันเป็นคุณสมบัติของร่างกายนี้ ถ้าหากว่าจิตใจของเราไม่ไปปรุงไปแต่งกับมันด้วย มันก็ไม่สามารถทำอันตรายเราได้ ในเมื่อเราได้มโนเมยทธิ เราได้อภิญญา เกิดราคะขึ้นมา ใช้อารมณ์ของมโนเมยทธิใช้อารมณ์ของอภิญญาปรุงจิตขึ้นไป กราบพระบนนิพพาน หน้าด้านเข้าไว้ กำลังของสมาธิของเราเข้มแข็งพอ ถ้ารู้ระว่างตัวอยู่มันมาเราเผ่นพรวดหนีไปเลย ไปอยู่ข้างบนโน้น โกรธขึ้นมาหนีไปอยู่ข้างบน โลกขึ้นมาหนีไปอยู่ข้างบน หลงขึ้นมาหนีไปอยู่ข้างบน ไปอยู่ต่อหน้าพระพุทธเจ้า ร่างกายเมื่อไม่มีจิตใจคอยปรุงแต่งอยู่ มันก็เหมือนกินอาหารไม่ได้ใสเกลือกไม่ได้ใส่น้ำปลาไม่ได้ใส่น้ำส้มไม่ได้ใส่น้ำตาล มันไม่มีรสไม่มีชาติมันจืดชืดไม่เป็นท่า มันแข็งมัน ไม่มีใครไปปรุงแต่งให้อารมณ์จิตมันตั้งอยู่เดี่ยวเดียวความชั่วเหล่านั้นมันก็สลายไป เพราะว่าความชั่วเหล่านั้นเป็นสมบัติของร่างกายไม่ใช่สมบัติของใจ การที่เราไปเกาะพระนิพพานเกาะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่บนวิมานของเรา นั่นแหละ คือการใช้มโนเมยทธิที่ถูกต้องอย่างที่หลวงพ่อดังกล่าว เพราะว่ามันจะไม่พลาดไปไหน อย่างไรก็ตาม เราก็ออยู่ตรงนั้นแล้ว มันเป็นการตัดกิเลสที่อัคนิมิตที่สุด เราอยู่ตรงนั้นให้ชินกับอารมณ์ละเอียด อารมณ์สงบ อารมณ์เยือกเย็นของพระนิพพานอันนั้น พอจิตใจมันชินรับอารมณ์นั้นมาเต็มที่แล้วระดับประคองให้ดี ส่วนใหญ่ลูกบิ๊บบิ๊บลูกเล็กเลย ต้องรู้จักรักษาประคองระมัดระวังสภาพจิตใจของเราให้ทรงตัวอยู่ในอารมณ์นั้นให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ ให้ได้ครึ่งชั่วโมง ให้ได้หนึ่ง

ชั่วโมง สามชั่วโมง ครึ่งวัน วันหนึ่ง สามวัน อาทิตย์หนึ่ง สิบวัน
 ครึ่งเดือน เดือนหนึ่ง ปีหนึ่ง ..ว่าไปเลย ยิ่งนานเท่าไรก็เลยยิ่งกินใจ
 เราได้น้อยลงๆ ถ้ารู้ระมัดระวังรักษาอารมณ์ใจอย่างนี้เอาไว้ได้ กด
 กิลสเอาไว้แบบนี้ตลอดเวลา ก็เหมือนกับหินที่ทับหญ้า ทับไปนานๆ
 หญ้ามันตายหมด นี่คือตัวมโนเมยิทธิที่หลวงพ่อดต้องการให้พวกเรา
 ปฏิบัติที่หลวงพ่อก็ดูใจยิ่ง สำสอนเรามากก็ปีต่อกี่ปี การใช้ที่ถูกต้อง
 ใช้กันอย่างนี้ เท่าที่อาตมาคุมส่วนใหญ่ใช้ผิดหมด ในเมื่อใช้ผิด มันก็
 จะมีแต่โทษมากกว่าประโยชน์ทั้งนั้น แทนที่จะรู้เพื่อละก็รู้เพื่อหลง
 เพื่อยึดเพื่อติด แล้วสิ่งต่างๆ ที่เรารู้เป็นการรู้ในปัจจุบัน อนาคตสิ่ง
 เหล่านั้นก็เปลี่ยนแปลงตามไปตามปัจจัยเฉพาะหน้า ดังนั้น คำทำ
 นายหลายๆ อย่างเมื่อถึงวาระ ถึงเวลา เมื่อมีปัจจัยเฉพาะหน้ามาให้
 เปลี่ยนแปลง อย่างเช่น บอกว่าเมื่อเดือนมิถุนายนมันจะดี แต่ถ้า
 หากว่าทั้งหมดรามือเสียจากการทำดี ปล่อยให้ความชั่วเข้ามาครอบงำ
 จิตใจกำลังของความชั่วมีสูงกว่าถึงวาระถึงเวลามันก็ไม่ดีไปตามนั้นดังนั้น
 กระทั่งความเป็นทิพย์ ความรู้ เหล่านี้ มันก็ยังไม่เที่ยง เราจะไป
 ยึดถือมันหมายเชื่อกับมันลงไปว่าจะเป็นอย่างนั้นดั่งนั้นนั้นไม่ได้ เพียง
 แต่เอาเป็นแนวทางไว้คอยระมัดระวังเท่านั้น รู้ ต้องรู้อย่างคมมีสติ ใช้
 ต้องใช้อย่างคนมีปัญญา สติกับปัญญาเป็นของคู่กัน ถ้าสติเกินปัญญา
 จะเป็นคนไม่กล้าทำอะไรจๆ อ้อๆ จึกฉัว ชีระวังจนเกินไป ถ้า
 ปัญญาเกินสติก็จะบุ่มบ่าม โง่งฉ่างจนกระทั่งพลาดได้ง่าย สติกับ
 ปัญญาจะต้องไปพร้อมๆ กัน ไปเท่าๆ กันธรรมะจึงจะเจริญ พุทธมาก

ไปมั๊ย? นานๆ ด่าที่ว่าจนคุ้ม ปีหนึ่งๆ อาตมาก็มีเวลาพูดได้อย่างนี้
 แค่นี้ก็ครั้งเท่านั้น ใครเก็บอะไรไปได้อีกเก็บไป รวมเวลา ๒๕-๒๖
 ปีที่ผ่านมาที่อาตมามอบกายถวายชีวิตอยู่รองพระบาทของพระเดช
 พระคุณหลวงพ่อกมา ทั้งหมดที่เก็บมาได้ไม่เคยปิดบังใคร มีอะไรให้
 แค่นี้หมด เพราะว่าพ่อกก็ไม่เคยทวงวิชา อาตมาเองเมื่อทำมาถึงระดับนี้
 สิ่งของตัวเองมีความสุขกายสุขใจอยู่ก็อยากให้อาตมาเองมีความสุขเช่นนั้นบ้าง
 สิ่งที่เราทำได้ ทำอะไรทำง่าย ๆ สำเร็จลงง่าย ๆ ก็อยากให้ทุกท่านได้
 อย่างนั้นบ้าง ก็พยายามมาแต่ใจเดียวกัน แต่เพียงแต่ว่าอาตมามีเวลา
 ทีเดียวพวกเราไม่น้อยมาก เนื่องจากว่าภาระต่างๆ มันมากเหลือเกิน
 บวชมาแค่ ๑๐ กว่าพรรษา มีแต่คนมาขอความช่วยเหลือ มีแต่คน
 มาขอพึ่งพิง ทั้งพระ ทั้งฆราวาส ทั้งเอกชน ทั้งหน่วยราชการ ทั้ง
 ในและต่างประเทศ แต่อาตมาเองมีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เป็น
 ที่พึ่ง มีพระเดชพระคุณหลวงปู่ หลวงพ่อ เป็นที่พึ่ง มีญาติโยมทั้ง
 หลายเป็นผู้สนับสนุน ดังนั้น สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จึงสามารถสำเร็จ
 ลุล่วงลงไปได้ในทุกเรื่อง จนกระทั่งเขาถามว่าทำไมถึงทำอะไรง่าย ๆ
 ทำอะไรไม่เคยลำบากกับใคร อยากจะบอกว่าถ้าบารมีเต็ม บารมี คือ
 กำลังใจ ถ้าบารมีเต็มบุคคลจะทำอะไรได้ไม่มีคำว่ายาก อาตมาเอง
 นะไม่เต็มหรอก แต่อาศัยพระท่านเป็นหลัก ขึ้นชื่อคำว่าพระแล้วคำ
 ว่าไม่เต็มมันไม่มี มีแต่ล้นจนเผื่อแผ่มาถึงอาตมาและญาติโยมทั้งหลาย
 ดังนั้น ขอให้ทุกคนยึดคุณพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งให้มันคงเอาไว้
 สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่หลวงพ่อกมอบให้แก่เรา มา โดยเฉพาะพระคาถาเงินล้าน

ขอให้ทุกคนท่องบ่นภาวนาไว้เป็นประจำๆ จะสร้างความคล่องตัวให้แกเราอย่างคิดไม่ถึง ใครจะว่างมลาย ใครจะว่าเหลวไหล อาตมายืนยันว่าไม่มลาย ไม่เหลวไหล เพราะอาตมาใช้มาเอง มีใครบ้างที่สามารถสร้างวัดๆ หนึ่งเสร็จได้ภายในปีเดียว โดยที่ ๒ มือเปล่าๆ มีแต่คาถาบทเดียว จะไม่ให้ยืนยันอย่างนี้ก็ได้ แล้วขณะเดียวกันไปช่วยเขาที่อื่นไปช่วยเขาที่ไหนก็ตามขึ้นชื่อว่าการสะดุดหยุดยั้งผิดจังหวะไม่มี มีแต่ความสะดวกคล่องตัวอยู่เสมอ ดังนั้น ขอย้ำว่าถ้าเราใช้คาถาเป็น ส่วนใหญ่ทำไมใช้ไม่เป็นใช้ไม่ถูกกัน การใช้คาถาเป็นก็ คือต้องวางกำลังใจให้เป็น การวางกำลังใจให้เป็นก็คือให้ตั้งใจว่า คาถานี้คือสมบัติพิเศษที่พอให้มา หน้าที่เราคือรักษาไว้ให้ดีที่สุดเท่าที่จะพึงทำได้ ด้วยการเป็นคนที่ยืนยันท่องบ่นเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา อย่างสม่ำเสมอและจริงจังทุกวัน เรื่องของความสม่ำเสมอจริงจังเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ส่วนใหญ่มันทำๆ ทิ้งๆ กัน ในเมื่อเราตั้งใจทำถวายบูชาต่อท่านอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง ผลพิเศษต่างๆ มันจะเกิดขึ้นเอง แต่ถ้าเราทำเพื่อจะหวังผลพิเศษนั้น ตัวอยากที่บังหน้ามันจะตัดไปเกือบหมด อยากได้ ไม่ใช่ความผิด แต่พออยากตั้งใจว่าต้องการอะไรแล้วลืมความอยากนั้นเสียแล้วตั้งหน้าตั้งตาภาวนาไป. นี่คือการใช้คาถาที่ถูก การปฏิบัติทุกอย่างเหมือนกัน อยากรมันถึงทำ แต่ตัวอยากตัวนี้เป็นล้นทะ หลวงพ่อเรียกว่า**ธรรมฉันทะ** คือ ความพอใจในธรรม ไม่ใช่ตัวตถะหา ตัวค้นหาเป็นการอยากได้ใคร่มีในลักษณะที่เรียกว่าถ้าไม่ได้มาผิดศีลผิดธรรมก็ยังไม่เอา ตัวอยาก มีอยู่ในทุกธรรมะ

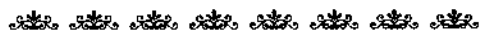
แต่ว่าตัวอยากนี้เป็นตัวธรรมฉันทะคือพอใจในการปฏิบัติ ขณะเดียวกันการปฏิบัติทุกอย่างอารมณ์อุเบกขาสำคัญที่สุด การปฏิบัติไม่ว่าจะทาน ศิล ภาวนา ถ้าขาดตัวอุเบกขาการปฏิบัติอื่นๆ เข้าไม่ถึงจุดสุดท้าย การให้ทานถ้าไม่รู้จักอุเบกขาปล่อยวางก็นั่งกลุ่มใจ ขอทานมันขอสตางค์ก็ให้มันไป ให้แล้วก็แล้วกันเรารู้ว่าเขาต้องการก็ให้เขาไป เป็นการตัดความโลภของเราให้มันจบลงตรงนั้นนี่คือตัวอุเบกขา แต่ว่าให้แล้วก็ไปนั่งคิดต่อว่า เอ้..มันจะหลอกเราหรือเปล่าหว่า มันเป็นแก๊งค์ขอทานประเภทที่เรียกว่าเตี้ยถึงเวลาก็เอาคนมาปล่อยๆ ตามจุดแล้วก็ขอสตางค์เขาไปวันๆ หนึ่ง ถึงเวลามันกินก็อยู่ดีกว่าเราอีกหรือเปล่า ใ้ออย่างนี้ขาดอุเบกขา การรักษาศีลก็เช่นกัน ถ้าหากว่าขาดอุเบกขาขาดการปล่อยวางจริงๆ การรักษาศีลมันก็รักษาไม่ได้ตลอดไม่ฆ่าสัตว์ แต่อีกคราวนี้โกรธมันขึ้นมาก็อัดมันตบเข้าให้ ไม่ตายหรือกแต่เจ็บ ดีไม่ดีก็สาหัสไปเลย ขาดอุเบกขา การภาวนายิ่งหนักเข้าไปใหญ่ถ้าขาดตัวอุเบกขาคือการปล่อยวางไม่รู้จักรวาระของมันจะก้าวหน้าได้ยากมาก เราต้องทำใจว่าเรามีหน้าที่ภาวนา ผลพิเศษต่างๆ จะเกิดขึ้นเมื่อไหร่เป็นเรื่องของเขา นี่คือการปล่อยในตั้ตัวอุเบกขา แต่ถ้าไปภาวนาตั้งใจอยากให้มีมันได้อยากให้มีมันเป็น มันจะไม่ได้มันจะไม่เป็นมันเหมือนกับเราปลุกต้นไม้เรามีหน้าที่รดน้ำพรวนดินจับหนอนจับแมลงใส่ปุ๋ยดูแลก็ทำมันไป เราไม่มีหน้าที่ไปบังคับเขาออกดอกออกผลลงไปจับมันดึงยอดดูสิมันจะออกมัย.. เฉาตายซะก่อน แต่ถ้าเรามีหน้าที่ทำของเราไปเรื่อยด้วยการปล่อยวางและเชื่อมั่นในคุณพระ

รัตนตรัย เมื่อถึงเวลาดอกผลมันจะเกิดของมันเอง ถึงวาระ ถึงฤดูกาลของมันๆ ก็ออกดอกออกผลให้ชื่นใจ อีตตอนที่มันยังไม่ถึงวาระไม่ถึงเวลาอยากเท่าไรมันก็ไม่ได้อยากเท่าไรมันก็ไม่เป็น **ตัวอยาก** คือ **การไม่รู้จักรางอุเบกขา** **ตัวรู้ว่าเรามีหน้าที่อย่างไรเราทำให้ดีที่สุด** ผลของหน้าที่มันจะเป็นอย่างไรช่างมัน นั่นคือตัวอุเบกขา นะ เปรคให้เป็น เปรคขา เปรคแขน เปรคปากเอาไว้ด้วย ไม่อย่างนั้นจะไปทะเลาะกับคนอื่นเขา ถ้าอุเบกขาเป็นทุกอย่างก็ดีหมด ไม่มีการกระทบกระทั่งกับใคร ทุกอย่างเป็นธรรมดามาก ปกติของโลกมันเป็นอย่างนั้น ไม้ตายทำสุดท้ายแล้ว **อุเบกขา อันติมที่มันจะเป็นสังฆารูปกษณญาณ** รู้จักปล่อยวางในการปรุงแต่ง การปรุงแต่งการนึกคิดเพิ่มเติมทุกอย่างไอ้ตัวฟุ้งซ่านขนาดหนักเลย ทุกอย่างถ้าหยุดการปรุงแต่งลงได้มันก็หยุดหมดมันก็ดับหมด ใครเคยตามดูความคิดตัวเองบ้าง **หยุดความคิดตัวเองเป็นมัย** **หยุดเป็นเมื่อไหร่ก็เย็นเมื่อนั้นแหละ** **จิตสังฆาร**คือตัวปรุงแต่งของใจสำคัญมาก เกิดมันก็ตรงเนี่ย แก่มันก็ตรงเนี่ย เจ็บมันก็ตรงเนี่ย ตายมันก็ตรงเนี่ย อนิจจังไม่เที่ยงก็เพราะมัน ทุกขังเป็นเพราะมัน อนัตตาก็เป็นเพราะมัน ก็เพราะ **จิต** ตัวปรุงแต่งนี้ตัวเดียว หยุดปรุงแต่งเมื่อไหร่พระท่านเรียกว่า**นิโรธ** คือ เข้าถึงความดับ ความร่มเย็น ความสงบอย่างแท้จริง การหยุดมันท่านเรียกว่า**มรรค** สาเหตุที่มันปรุงมันแต่งมันทำให้เกิดทุกข์ท่านเรียกว่า**สมุทัย** ปรุงแต่งมันเมื่อไหร่มันก็เป็นทุกข์ **อริยสัจ ๔** มันก็อยู่ตรงนี้นั้นแหละ **อยู่ที่จิตตัวเดียว ไม่ได้อยู่ที่อื่นเลย** ดังนั้น ท่านถึง

ให้ดูภายใน ดูที่ตัว แก่ที่ตัว ดูที่คนอื่นไม่สำเร็จ แก่ที่คนอื่นไม่สำเร็จ ทุกอย่างเป็นเรื่องของโลก เราไม่สามารถแก้ไขโลกได้ แต่เราแก้ไขตัวเราเองได้ ภาระทุกอย่างถ้าเราแบกโลกไว้มันหนักเหลือเกิน แต่ถ้าเราวางลงตัวเรามันมีภาระอยู่นิดเดียวเท่านั้น ยิ่งฟังก็ยิ่งง่ายนะ ฟังง่ายใช่ มัย?

เหลืออีกครั้งชั่วคราว หือ..มันพูดมากขนาดนี้เชียวหรือ.. ว่าไปเรื่อยเปื่อยนะ ยิ่งอีตตอนบรรยายให้ ชาวบ้านเขาฟังยิ่งหนักเข้าไปใหญ่ วิทยากรต่างๆ จะพูดด้วยภาษาราชการ แต่ชาวบ้านฟังไม่รู้เรื่อง ไปถึงก็อุปโลกอย่างนั้น บริโภคอย่างนี้ กะเหรียงมันฟังรู้เรื่องไหมละ เออ อุปโลกบริโภค มันรู้แต่ ออหมี้ออที กินข้าวกินน้ำ อาตมาก็ต้องไปเป็นล่ามแปลไทยเป็นไทยให้เขาฟังอีกทีหนึ่ง ว่าไปว่ามหาวิทยาลัยก็นิมนต์อาจารย์ว่าไปเรื่อยๆ เลยครับ ตกลงบรรยาย ๖ ชั่วโมง พระว่าไป ๕ ชั่วโมงครึ่ง จริงๆ ไม่ใช่เขาไม่เก่งนะ เขาเก่งแต่เขาลดระดับตัวเองลงมาไม่เป็น ต้องพูดภาษาชาวบ้านให้ชาวบ้านเขาฟัง นี่อาตมาก็พูดมากจนเกินไปเหมือนกัน ตกลงมีใครเก็บเอาไว้ได้บ้าง เข้าหูซ้ายทะลุหูขวาหมด นักปฏิบัติที่ดีเมื่อก็บอกแล้วการจดบันทึกสำคัญมากเป็นการซ้อมสติตั้งสัจด้วย ขณะเดียวกันก็กำลิม หัวใจนักปราชญ์จำได้มัย **สุ จิ ปุ ธิ สุ** มาจาก **สุตะ** แปลว่า ฟัง **จิ** ก็มาจากจิตตะ แปลว่าคิด **ปุ** ก็มาจากปุจฉา แปลว่าถาม **ธิ** ก็มาจากลิขิต เขียน ฟัง-คิด-ถาม-เขียน ไอ้เขียนนี้ท่านบอกไว้ว่ากำลิม **สุตตะจงฟัง** เขาอย่าชี้เกียจ **จิตตะคิดให้ละเอียดที่สงสัย** **ปุจฉาหลงจงถามอย่างเกรงใจ**

ลิขิตเขียนไว้ได้จะดีเยี่ยงกันทุกคนจำได้หมดเลยไม่มีใครจดสักคนหนึ่ง
 อย่านึกเขียนอะไรไปประเภทพึ่งเทคโนโลยีนะ เจิงมาเยอะต่อเยอะแล้ว อาตมา
 อยู่วัดท่าซุงถือสมุดบันทึกเข้าโบสถ์อยู่องค์เดียว ถึงเวลาก็จดยิกๆ
 ฟุ้งไอ้ ๔๐ กว่าคนไปฟังไอ้เครื่องบันทึกเสียงอยู่ ปรากฏว่าวันนั้น
 หลวงพ่อพูดเรื่องที่สำคัญที่สุด เครื่องบันทึกเสียงเจิง อัครวณีนั่นทั้ง
 อาตมาซะเป็นชิ้นๆ เลย จดอยู่คนเดียว สิ่งที่เราฟัง จะจำได้ก็ต่อ
 เมื่อสิ่งนั้นกระทบใจของเรา ไอ้ตัวกระทบใจก็คือมันตรงกับใจของเรา
 ตรงกับการปฏิบัติของเราตอนนั้น แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์มหาศาล
 สำหรับเราในอนาคตมันจะผ่านเลยไปเฉยๆ เพราะฉะนั้นจดซะบ้าง
 โดยเฉพาะนักปฏิบัติ หลวงพ่อท่านบอกว่่านักปฏิบัติที่ดีกระดาก
 ปากกาห้ามห่างมือเด็ดขาด ยิ่งเวลากลางคืนที่พระท่านสงเคราะห์ อาตมา
 พลิกตัวมาได้มีดก็มีดแล้วเขี่ยไว้ก่อนอ่านออกอ่านไม่ออกให้มันมันยเอาไว้
 ถึงเวลามันก็นึกได้เอง แต่ถ้าไม่จดรอให้เวลาผ่านไปพักเดียวเท่านั้น
 แทะละ... ลืม มีอยู่วันหนึ่งหลวงพ่อกันมาตอนเช้ามีด บอกให้ทำอย่าง
 นั้นๆๆ สั่งมา ๓ ข้อ ไอ้เราอื้อย..สบาย ๓๐๐ ข้อยังจำได้เลย ๓ ข้อ
 แค่นี้หมูกมาก ปรากฏว่าพออรุณขึ้น มันเหลือแค่ข้อเดียว อีก ๒ ข้อ
 มันหายขาด ชนิดคิดหัวแทบแตกก็ค้นไม่ออก ถ้าจดไว้ก่อนมันมี
 เค้าอยู่เราก็จะนึกขึ้นมาได้

ปกติแล้ววันเสาร์ทำ ตามสายครูบาอาจารย์ท่านกำหนดไว้ให้
 เป็นวันไหว้ครู แล้วมีพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลด้วย วันเสาร์ทำคือ
 วันเสาร์ขึ้นห้าค่ำ ถ้าได้เดือนห้าด้วยก็ดี ถ้าไม่ได้เดือนห้าเป็นเดือน
 อะไรก็ได้แต่ต้องเป็นข้างขึ้นเท่านั้น เพราะโบราณท่านถือเคล็ดคำว่า "ขึ้น"
 ทำอะไรให้ทำขึ้น เขาถือเป็นวันดี วันแรง วันขลัง ตามสายครูบา
 อาจารย์ท่านให้ไหว้ครูวันเสาร์ทำ ถ้าวันเสาร์ทำมีกิจจำเป็นจริงๆ ไม่
 สามารถจะจัดงานไหว้ครูได้ ให้ไหว้ครูวันวิสาขบูชา ถ้าทั้งเสาร์ทำ
 และวิสาขบูชาไม่สามารถที่จะจัดงานไหว้ครูได้ด้วยเหตุ ชัดข้อง
 ประการใดก็ตาม ให้ใช้วันมาฆบูชาแทนได้ พันจาก ๓ วันนี่แล้วไม่
 ได้ ใครเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อกันๆ เอาไว้ด้วยจะได้เก็บเอาไปใช้ ส่วน
 ไหว้ครูแล้วสิ่งที่หลวงพ่อบอกเขาฟัง.. แล้วก็ลืม มีความสามารถสูง
 มากไม่ค่อยจะจำกัน สมัยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่วัน
 เสาร์ทำท่านก็จะจัดการพิธีพุทธาภิเษกแล้วก็มีกรเป่ายันต์เกราะเพชรด้วย
 อันนั้นเป็นไปตามสายที่บูรพาจารย์ท่านให้สืบๆ กันมา จนกระทั่งมา
 ถึงรุ่นลูกๆ ท่านก็ครอบครูการเป่ายันต์เกราะเพชรให้ ๕ องค์ด้วย
 กัน แต่ว่าเขาลงชื่อไว้ในธัมมวิโมกข์ ๗ องค์เท่านั้น ไอ้ ๒ องค์ที่
 เป็นตัวต้นคิดโดนไล่ออกจากวัดไปแล้ว นั่งอยู่ตรงนี้องค์หนึ่ง (หัวเราะ)
 ..ตอนนั้นพระเดชพระคุณหลวงพ่อกันให้พระทั้งวัดทำขันน้ชาครูเพื่อ
 ขึ้นครูการเป่ายันต์เกราะเพชร ก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าทางกรรมการ
 สงฆ์คิดอย่างไร ตัวประธานกรรมการสงฆ์ท่านบอกว่า การเป่ายันต์
 เกราะเพชรถ้าหากว่าใครจะทำก็แปลว่าวัดรอยเท้าหลวงพ่อกัน แต่จริงๆ

แล้วหลวงพ่อก็นั่งให้ขึ้นครุเอง อาตมาเองเป็นคนดี เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาบอกไม่ให้ทำ อาตมาคือเป็นปกติอยู่แล้ว ไม่ชอบแหกคอกอยู่นอกคอกแล้วไม่ต้องไปแหก ก็เลยไปสั่งป่าสุ คุณโยมสุภาพร ปุชยะนาวิน บอกว่าป่าช่วยจัดขันสำหรับบูชาครุเป่ายันต์เกราะเพชรให้ด้วย คราวนี้ก็มีพระน้องชายอยู่องค์หนึ่งคือท่าน**ชาติชาย สุธรรมธ****ปาโ** ท่านชาติชายแก่เป็นป่าไม้ เป็นหัวหน้าสถานีวิจัยไม้ผาแดด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีรายนี้เป็นรายที่ชอบทำทายมาก อาตมาไปเทศน์ที่สถานีวิจัยลุ่มน้ำแม่กลอง เทศน์ไปๆ ครอบ ๓ ชั่วโมง ตอนแรกไม่ได้เจตนาเทศน์นานหรอก ๓๐ นาทีเขาก็ไม่ไหวกันแล้ว แต่ปรากฏว่าเรื่องมันสนุก เขาขอต่อไปเรื่อยๆ คือ มันเป็นเรื่องของผี เรื่องของเทวดา เรื่องของพระ ของอะไรเหล่านี้ ชาวบ้านเขาสนุก ถ้าชาวบ้านสนุกนี่ระวังให้ตีอาตมาโดนขโมยบันไดมาแล้ว การขึ้นธรรมาส์เทศน์มันจะมีบันไดประมาณ ๓-๔ ชั้น ถ้าอย่างสูงๆ ก็อาจจะถึง ๗-๘ ชั้น สนุกแล้วมันไม่ยอมให้พระลง.. ขโมยบันไดไปเลย.. มันให้เทศน์ไปเรื่อยๆ ไม่ยอมให้เลิก ก็ว่าไปเรื่อยๆ พอ ๓ ชั่วโมงถามว่า *ที่ว่ามีใครไม่เชื่อบ้าง?* มันยกมืออยู่คนเดียวนะ คุณหัวหน้าชาติชายเขายกมืออยู่คนเดียว ก็ถามว่า *ไม่เชื่อด้วยเหตุใด* เขาก็บอกว่า ถ้าจะให้เขาเชื่อเขาต้องรู้เห็นด้วยตัวเอง ก็เลยพาไปวัดท่าซุงไปฝึกมโนเมยิทธิ พอฝึกได้อีคราวนี้สาหัสเลย มันติดเป็นตั้งเมเลย แยกเป็ใบหนึ่งตามต้อยๆ อยู่ทุกวันทุกเดือน เป็นเวลา ๕ เดือนติดๆ กัน เหม็นขึ้นหน้าเต็มที.. คุณชาติชายเขาเห็นอาตมาทำหน้าเมื่อเขาเต็มที่เขา

ก็บอกว่า หลวงพี่ครับ..ถ้าหลวงพี่รำคาญผมหลบไปแป๊บหนึ่งก็ได้ มันหายไปกินข้าวหรือกินกล้วยเตี้ยก็ไม่วู้พักหนึ่งโผล่มาใหม่ คนเอาจริงเขาเป็นอย่างนั้นนะ ตามอยู่ ๕ เดือน ปรากฏว่ามันใกล้เข้าพรรษาพี่ท่านก็ไปอยู่วัด ไอ้เราก็นึกว่าเขาไปอยู่วัดเพื่อปฏิบัติตามปกติครบ ๗ วันก็ถามว่า *เฮ้ย ทำไมไม่กลับ* เขาบอกว่า ผมมาสมัครบวชครับ ก็ว่าของมันไปเรื่อย ไอ้เราก็ไม่ได้ว่าอะไรคนไม่ค่อยซี้สงสัย ครอบ ๑๒๐ วันมันก็ยังอยู่ต่อ ถามว่า *เฮ้ย คุณ ผิดระเบียบราชการนะ* เขาบอกว่า*ผมทิ้งไปแล้วครับ* ไม่ได้ลาออกนะ ทิ้งเฉยๆ ถามว่า *แล้วเรื่องเบียดบาเหน็จบ้านญาติอะไรล่ะ* เขาว่าช่างมัน ให้มีความผิดให้เขาไล่ออกไปเลยสบายใจดี คราวนี้พระน้องชายองค์นี้เห็นอาตมาไปเอาขันครุเพื่อเตรียมครอบครุเป่ายันต์เกราะเพชร..เอาด้วย ป่าสุ..มองหน้าพระสององค์แล้วถอนหายใจดังเฮือก บอกว่า *หลวงพี่เจ้าชู้คิดให้ดีๆ นะเจ้าคะ สององค์รวมกันยังไม่ได้ ๑๐ พรรษาเลย* คือ ตอนนั้นอาตมาได้ ๗ พรรษา ของท่านได้ ๒ พรรษา คราวนี้ก็ปรากฏว่าป่าสุก็ออกความเห็นว่ เขาอย่างนี้แล้วกัน ถ้าหากว่ามันใจว่าจะเอาจริงๆ เตียวโยมจะทำพานไหว้ครุให้กับพระผู้ใหญ่ที่รับใช้หลวงพ่อบรรพๆ บริเวณเป่ายันต์เกราะเพชรด้วย ถ้าพระ ผู้ใหญ่ได้รับไปด้วยเขาก็ว่าไม่ได้ ตกลงป่าสุก็ทำพานไป ปรากฏว่ามีพระที่รับใช้หลวงพ่อดอนนั้นที่อยู่บริเวณศาลา ๑๒ ไร่อยู่ ๗ องค์และรวมอาตมา ๒ องค์ก็เป็น ๙ แต่ปรากฏว่าหลังจากที่ทำพิธีครอบครุเสร็จจะไรเสร็จเขาประกาศชื่อลงธัมมวิโมกข์เขาตัดไอ้ตัวหน้าออกไป ๒ ตัว

สบายใจดี เราไม่มีชื่อต่อไปใครเขาก็มา รบกวณเราไม่ได้ใช้มั๊ย เขาก็ไปกวณไ้อ้พวกที่มีชื่อ..สมน้ำหน้า

ถาม หลวงพี่ครับ..ในเมื่อหลวงพ่อกับเป็นคนสั่งทำไมต้องมีใครมาห้ามหุ่น ห้ามนี้ด้วยล่ะครับ?

ตอบ อ้าว.. ตำแหน่งท่านใหญ่กว่านี้ ท่านเห็นว่าสมควรท่านก็ห้าม หลังจากที่หลวงพ่อกับท่านครอบครุให้แป็บเดียวท่านก็มรณภาพ ถ้างานนั้นอาตมาไม่เดินราก็เป็นอันว่าดรับประทานทั้งหมดนั้นแหละ ก็เป็นอันว่า..การเป้ายันต์เกราะเพชรอาตมารับรองได้ว่าจะไม่ขาดสูญลงไป เพราะว่ายังมีพระที่รับช่วงไปได้ถึง ๔ องค์ด้วยกัน แต่ว่า ๔ องค์นี้ ขณะนี้อยู่วัดไม่น่าจะเกิน ๔ องค์ ลิกไปบ้าง เทาที่ทราบแน่ๆ ลิกไป ๒ องค์ ก็คือ หลวงพี่ปัญญา กับท่านน้อย ท่านน้อยนี้บวชพรรษาเดียวกับอาตมาบวชพร้อมกัน ๒ องค์ ที่ออกจากวัดมาก็มีตัวอาตมาเอง มีหลวงพี่ปลัดวิรัช โสภาโส มีหลวงตาวัชรชัย ปัจจุบันคือพระครูภาวนาพิลาศ วัดเขาวง แล้วก็ท่านชาติชายที่ออกมา ที่เหลือก็เหลืออยู่วัดนิดเดียวละ ก็ กล้ายืนยันว่า การเป้ายันต์เกราะเพชรจะไม่ขาดสายลงถ้าหากว่าวาระและเวลาสมควรเมื่อไหร่อาตมาถ้าได้รับคำสั่งมาจะประกาศบอกญาติโยมอย่างเป็นทางการ นะ.. .สมัยที่สิ้นหลวงพ่อลงใหม่ๆ มีการประชุมสงฆ์กัน ทางกรรมการสงฆ์ลงความเห็น ว่า ห้ามเป้ายันต์เกราะเพชรเด็ดขาด ยกเว้น ใครจะได้วิชาสามหรือ สมาบัติแปด ขึ้นไป อาตมาเองเป็นคนชอบทะเลาะกลางปล้อง บอกว่าวิชาสามผมไม่รู้เพราะพระพุทธรเจ้าไม่ได้ทำนายให้ผง แต่สมาบัติ

แปดผมว่าหมุฉิบหายเลย แนะ คนปากเสีย ชอบอวดเก่ง ก็.. ไปจัดข้อเขาอยู่เรื่อยๆ ก็เลยออกมาอนอยู่ข้างนอกนี้สบายใจดี

คราวนี้เรื่องของการพุทธานิเสกจำไว้ให้แม่นๆ ว่า ไม่ใช่อาตมาทำ หลวงพ่อกับท่านก็บอกว่าหลวงพ่อกับไม่ได้ทำ หลวงปู่ปานท่านก็บอกหลวงปู่ปานไม่ได้ทำ เมื่อถึงวาระถึงเวลา อาสาธนาบารมีพระพุทธร พระธรรม พระสงฆ์ พรหม เทวดาให้ท่านสงเคราะห์แทน เพราะฉะนั้นวัตถุ มงคลต่างๆ ที่ได้ทำไปที่เกิดอานุภาพขึ้นมาจนกระทั่งพวกเราอยากได้กันมากๆ นั้นเกิดจากบารมีพระท่านสงเคราะห์ อาตมาเองนั่งเฉยๆนั่งจนกว่าท่านจะบอกว่าพอ ตัวอย่างที่ผ่านมาก็ครั้งแรกที่ทำ ไม่ได้เจตนาจะทำ หลวงปู่ปานท่านบอก.. ไ้อ้หนู ทำลือคก็เกิดรูปซ้ำลักทำ พันสิลูก บอก ไม่ค่อยมีตั้งค์ครับหลวงปู่ ท่านบอก ไม่เป็นไรซ้ำหาเงินให้เอง แล้วก็กราบเรียนท่านบอกว่า ถึงอย่างนั้นก็ดีผมพุทธานิเสกไม่เป็น ท่านบอก ไม่เป็นไรตั้งเครื่องบวงสรวงไว้เดี่ยวซ้ำทำเอง สบายดีมั๊ยแหม..แทบโตตกอดเลยนะ รับปากมานี่สบายมาก คราวนี้..วันนั้นเป็นวันเสาร์ห้าทางวัดจัดฝึกมโนเมยิทธิเต็มกำลัง บ่ายสามโมง อาตมายังช่วยงานอยู่ที่วัดเลย ช่วยจัดฝึกมโนเมยิทธิเต็มกำลังช่วยสงเคราะห์ญาติโยมให้ คราวนี้..หลวงปู่ท่านนัดเวลา ๑ พุ่มตรง พอ บ่ายสามเศษๆ อาตมาก็ซึ่งจากวัดตรงมา มาถึงที่นี่ (บ้านอนุสาวรีย์) ๖ โมง ๔๐ นาที สบายใจมากัน ๑ พุ่ม โผล่พรวดเข้ามาปรากฏว่า ของทุกอย่างวางอยู่ที่ศโครทิศมัน ไม่มีใครจัด กลัวผิด เครื่องบวงสรวงนี้เขาจะมีสี่ประจำทิศของเขายู่ จะมีทิศทางที่เฉพาะ ระบุเอาไว้

ชัดเจนถ้าหากว่าคิดโดยเฉพาะไว้ ถ้าหากว่าไม่คิดก็ไม่อยู่ที่คิดเหนือ
 นี้เป็นเรื่องแน่ๆ ทำวรสสุวรรณท่านไม่ยอม ก็เลยไม่มีใครกล้าจัด
 อาตมาก็ต้องมาวิ่งเหี่ยวหัดจัดตั้งจนกระทั่งมันเข้าที่เสร็จเรียบร้อยดู
 นาฬิกา ๑ ทุ่ม ๑๐ นาที จ๊ะ เลยเวลาไป ๑๐ นาที .. ตั้งใจจุด
 ฐูปเทียนบูชาพระน้อมจิตกราบพระพุทธรูปหลวงปู่ปานท่านบอก *เสร็จงาน
 แล้วลูก ไปไหว้พระเถอะ ..*ไม่รู้แอบทำให้ตอนไหน สบายดีมัย ท่าน
 บอกให้ไปไหว้พระเถอะ บอก เสร็จแล้วผมก็เลิกได้นะครับ ท่านบอกว่า
นั่งต่อไปเดี่ยวคนเขาไม่เชื่อ ง่ายดีมัย วัตถุประสงค์รุ่นนั้นเป็นลือคเกิดเล็กๆ
 จ๊ะ ด้านหนึ่งเป็นรูปหลวงปู่ปาน ด้านหนึ่งเป็นรูปหลวงพ่อกุจะเป็นสี
 ออกฟ้าๆ หน่อยหนึ่ง ทางด้านสมุทรปราการ สมุทรสาคร เขาจะตั้ง
 มากตั้งเพราะว่าลุงปาน นายปาน เมืองมุล นั้น..ลูกศิษย์กัณฑ์ฎิของ
 ท่านชาติชายเขา เจอหน้ากันที่ไร *แหม..อาจารย์ มากก็ไม่บอก* ไอ้ที่
 ไม่บอกของเขานะ.. ไม่บอกหวย ลุงปานแกชอบหวยจริงๆ ตอนที่
 อาตมาอยู่ที่บึงล็บแลประมาณ ๒ เดือนเศษ ลุงปานแกแบกข้าว
 แบกของเข้าไปอยู่เสมอไปสงเคราะห์ ก็เลยช่วยด้วยการว่าเขียนอะไร
 things เอาไว้ข้างกองไฟให้ลุงเขาอยู่ แต่ลุงเขาโลภมาก เล่นหนักๆ ไอ้
 ตัวไหนเล่นน้อยก็ถูกตัวนั้นนะ แล้วก็ไปนั่งสั่งหัวว่า *แหม.. จะล้มเจ้า
 มือชกหน่อยล้มไม่สำเร็จ* เรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องบุญเก่าที่เราทำมา ถ้าหาก
 ว่าไม่ได้ทำเอาไว้หรือว่าทำเอาไว้น้อยแล้วต้องการมากรับรองว่าไม่ได้
 เสียเงินเปล่า ใครเคยเล่นหวยแล้วได้ต่อไปอย่าเล่นมากกว่านั้น ถ้า
 เล่นมากกว่านั้นคือเกินบุญเก่ามันจะไม่ได้ ลุงปานเขาก็ขอเหรียญ บอก

ว่าจะเอาไปให้ลูก มีลูกอยู่ ๔-๕ คน คนละแม่หมด ลุงปานแกมี
 เมียทีละคน รวมๆ จนถึงปัจจุบันนี้มี ๕ คนแล้ว คือ แกเป็นคนที
 ชอบเดินป่าไม่ค่อยจะกลับบ้าน เมียเมื่อซีหน้าเมื่อไหร่ก็หนี ถ้าหนีแก
 ก็ทำใหม่ เพราะฉะนั้นลูกลุงปาน ๔-๕ คนทั้งผู้หญิงผู้ชายคนละแม่
 หมดเลย ลุงปานก็ขอเหรียญบอกว่าจะเอาไว้ให้ลูกๆ ติดตัวกันอันตราย
 ก็เอาลือคเกิดรุ่นนั้นให้ไป พอให้ไป..ลูกสาวทำงานใน โรงงานทอผ้า
 ที่อ้อมน้อย ไอร์รถรับพนักงานมันไปชนกับสิบล้อ ลูกสาวถูกหมกอยู่
 ได้เลยเพราะมันชนนะแรงมาก แล้วตัวเองอยู่หน้าๆ ก็กระเด็นไปติด
 ทางด้านหน้าบูบไอ้เพื่อนข้างหลังกระเด็นมาทับๆๆ กันขึ้นไป บาด
 เจ็บบ้าง ตายบ้าง แชนงหักบ้าง เขาคู้ไปคู้มาเจอลูกสาวลุงปาน
 นอนอ้อมอยู่กันงู้น ไม่เป็นอะไรเลย ทั้งเนื้อทั้งตัว ถามว่าเจ็บมัยก็ไม่
 เจ็บ พอคันดูทั้งเนื้อทั้งตัวมีลือคเกิดอันนั้นอยู่อันเดียว เพราะฉะนั้น
 ตอนนั้นถ้าใครพกลือคเกิดรุ่นนั้นไปโดนปล้นแน่ นี่คือเรื่องของบารมี
 พระท่านสงเคราะห์ แล้วบางรายอย่างเช่นที่ได้ทำพระหลวงปู่ปาน
 ย้อนยุคไป ตอนแรกอาตมาก็คิดว่าพระที่ทำไปคงไม่ได้อย่างที่หลวง
 ปู่ท่านทำเพราะว่าสามารภที่จะถอนพิษสัตว์ได้ ถ้าหากว่าโดนงู โดน
 พิษสัตว์กัดต่อย ให้เอาพระแช่น้ำตั้งใจอาราธนาบารมีท่านสงเคราะห์
 แล้วก็เปะหั้นศรีษะพระขึ้นด้านบน พระจะดูดติดกับแผลเพื่อที่จะ
 ดูดพิษออกมา ปากฎว่ามีคนเอาไปใช้แล้วได้ผลจริงๆ เป็นไปตาม
 นั้นจริงๆ อาตมาก็ดีใจว่าท่านสงเคราะห์ให้เหมือนอย่างทีสมัยหลวงปู่
 ปานท่านทำเหมือนกัน บางรายเมื่อไม่นานนี้เองละ ไอ้เจ้าเอ้ ลูก

ศิษย์ตัวแสบของอาตมาเอง ไปถึงก็..อาจารย์ครับผมอยากได้ตะกรุด
 เม ใ้อตะกรุดเมนี้พวกเรารู้จักกันหรือเปล่าก็ไม่รู้ ภาษาที่หลวงพ่
 ท่านใช้ท่านเรียกตะกรุดมหาสะท้อน ใครทำอะไรมาไม่ว่าจะดีจะเลว
 มันย้อนกลับไปเป็นร้อยเท่าพันทวีเลย ท่านบอกมาให้ใช้แผ่นเงินแผ่น
 นากหรือว่าแผ่นทองหนัก ๑ บาทมาทำ โดยเฉพาะพวกไสยศาสตร์
 ใครทำ มามันจะย้อนกลับหมด ใ้อเจ้ามันได้ยินก็อยากได้มันไปและ
 แผ่นเงินมาจากไหนก็ไม่รู้บานเลยกว่าจะเขียนเสร็จเจ็บนิ้วเป็นบ้า ปรากฏ
 ว่ามันได้ไปยังไม่ทันจะโดนอะไรหรอก ฟ่าผ่า ก็ยังไม่รู้สึกอะไรเลย
 ได้ยินแต่เสียงฟ้าผ่าแต่เพื่อนเห็นว่าสายฟ้ามันพาดลงมาแล้วมันแยก
 ออกเป็น ๒ ซีก ใ้อตัวมันเองมันไม่เป็นไรหรอกใ้อเพื่อนอยู่ตั้งไกล
 โน่นไฟดูดชะกระโดดเตยงเลย แล้วเขาก็มาถามว่า อาจารย์ครับมัน
 กันได้ด้วยหรือ บอกว่า เอ็งรอดตายมาหรือเปล่าละ ถ้ามันกันไม่ได้
 มันก็ไม่น่าจะรอดตายใช้มั๊ย แต่ว่าตะกรุดมหาสะท้อนนี่อันตรายมาก
 คือ ห้ามให้เด็ก แล้วก็ห้ามเข้าไปในสถานที่ๆ ผู้หญิงหรือว่าสัตว์
 กำลังจะคลอด มันจะคลอดไม่ออกเพราะมันย้อนอย่างเดียว เมื่อ
 วานนี้ผู้พันจรรย์นพโทรมาบอกว่าเมียคลอดเรียบร้อยแล้ว เจ็บท้อง
 อยู่ข้ามวันเลย สงสัยว่าทำไมคลอดยากผิดปกติ อนุญาตให้หมอผ่า
 เสร็จเรียบร้อยแล้วเพิ่งรู้ว่าเมียพกตะกรุดอยู่ ลังห้ามไปนานแล้ว เขา
 สารภาพว่าหลวงพ่.. หนูลืมไปจริงๆ เจ้าคะ ใ้อผ่าออกไม่เป็นไรแต่
 คลอดธรรมชาติมันไม่ได้

ส่วนที่อาตมาเพิ่งจะกลับมาจากฝั่งพม่าบรรดาทหารเขาขอวัตถุ
 มงคลไว้บานเลย มันมีประสบการณ์เนื่องจากครูบาน้อย พระน้อง
 ชายองค์นี้ท่านเก่งมาก อยู่ทางด้านโน้นนี่พวกทหารอะไรมักจะมาขึ้น
 ด้วย คราวนี้ท่านมาร่วมพิธีเสาร์ท้าที่นั่นก็นำวัตถุมงคลไปแจกๆ เขา เขา
 รับไปปรากฏว่ากลุ่มนั้นเป็นกลุ่มกะเหรี่ยงพุทธ กลุ่ม DKBA เป็นกลุ่ม
 ที่มาเข้ากับรัฐบาลพม่าเพราะว่าตอนนั้นกะเหรี่ยงคริสต์รังเกาหนักมาก
 จะทำกิจกรรมทางศาสนาอะไรมันขวางหมด มันไม่ให้ทำแต่ตัวมันเอง
 ทำได้ คงเป็นความประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของ..ว่าวัน ก็เลยมาเข้ากับ
 รัฐบาล เวลาฝ่ายหนึ่งเข้ากับรัฐบาลอีกฝ่ายไม่ยอมเข้าก็เลยรบกันเอง
 คราวนี้ทางกะเหรี่ยงพุทธนี้จับเชลยศึกได้ ๑ คน ก็คือฝ่ายกะเหรี่ยง
 คริสต์นั้นแหละ ก็ลงมติว่าประหาร ใ้อเจ้ามันไหนๆ จะตายแล้วก็เลยสู้
 พอมันเห็นเขาเปลอบูมันแย่งปืนเขาได้กระบอกแล้วเปิดแนวทางด้านนี้
 ๔-๕ คนก็ตามล่า ใ้อคุณหม่อมมองเอหัวหน้าที่มตามไป ปรากฏว่า
 มันหนีไปซ่อนในชุมหม่อมใ้อที่เขาซุกๆ ทิ้งร่างแล้วมีต้นไม้ขึ้นนะ ทาง
 ด้านนี้ก็เดินเซ่อๆ ซ่าๆ เข้าไปเพราะไม่รู้ใ้อพื้นดินเรียบๆ มันอยู่ๆ
 มันจะมีหลุมเบ้อเรออยู่ ใ้อเจ้ามันซ่อนอยู่ข้างในก็ยิงเอาๆ ยิงเท่าไร
 ยิงไม่ออกจนกระทั่งฝ่ายนี้ได้ยินเสียงนกปืนลับก็เลยไปช่วยกันรัวชะ
 พรุนไปเลย แล้วพอไปตรวจปืนมันดู..หนาวจ๊ะ กระสุนทุกนัดมีรอย
 สับหมดแล้วแต่ยังไม่ออก คุณหม่อมเอเขาบอกงานนั้นถ้ายิงออกพวก
 ผมตายหลายศพแล้ว นั่นแหละ เขาก็เลยเด็อดร้อกว่าครูบาน้อยเขา
 บอกว่าเป็นวัตถุมงคลที่เอามาจากที่นี่ อาตมาไปถึงก็เลยต้องติดหนี้

พวกมันบานเลย มาขอเอาไว้ เดียวกลับไปต้องเอาไปให้ ไปๆ มาๆ เดียวจะกลายเป็นผู้นำกะเหรี่ยงไปซะอีก แต่พวกเขาไม่รู้ลึกลับว่าจะเข้าถึงธรรมสูงมากโดยเฉพาะเรื่องของการปฏิบัติ ชนิดที่เรียกว่าจิตเขาละเอียดมาก พอจะเข้าเขตวัดนี่ถอดรองเท้าทั้งเดินเท้าเปล่าเข้าไป เขาเคารพขนาดนั้นนะ ไอ้ของเราเองยืนอยู่ถนนฝุ่นหนาเป็นคืบมันก็กราบลงทั้งฝุ่นอย่างนั้นนะ ดูๆ แล้วมันน่ายึดได้นะ ไปร่วมงานปีใหม่กะเหรี่ยงเขามา ตัวแม่ทัพของเขาก็ให้ความเคารพครุพาน้อยท่านมากเหมือนกัน ไอ้วันกลับ นายทหารระดับบิ๊กๆ เขาก็มาส่งกัน ไอ้รถเมล์ป่านี่มันคงยังไม่หายมีนะ อยู่ๆ นายทหารระดับบิ๊กเขาก็ชักแถวมาส่งพระเด็กๆ ๒ องค์ อี๋อึม เป็นไปได้เหมือนกันนะ คราวนี้อาตมาก็กล้ายืนยันว่าเรื่องของวัตถุมงคลต่างๆ ที่ทำไม่ใช่อาตมาทำเอง เป็นเรื่องของพระ เรื่องของครูบาอาจารย์ท่านสงเคราะห์ ในเมื่อท่านสงเคราะห์ก็อย่าได้ประมาทเพราะว่าเราไม่ได้ทำบุญมาสม่าเสมอ มันมีวาระ มีเวลา ที่บุญของเรามันขาดช่วงลง ถ้าถึงวาระ ถึงเวลาอุปมาตกรรมมันเข้ามาของดีแค่ไหนก็คุ้มไม่ได้ สมัยหลวงพ่อกำลังยังไม่ได้บวช ท่านถูกยืมตัวจากกองทัพเรือไปช่วยทางตำรวจอยู่พักหนึ่ง มีไอ้เสืออยู่คนหนึ่งที่ได้ชื่อว่าเหนียวมาก ยิ่งอย่างไรก็ยังไม่ออก ปรากฏว่าวันนั้นโดนยิงตาย หลวงพ่อกับท่านได้ช่วยท่านก็แปลกใจมากท่านก็รีบไปดู ไปถึงก็ถามว่าทำไมมันถึงยิงตายได้ ปรากฏว่านายตำรวจที่เป็นมือปราบเจ้าเสือคนนั้นบอกว่าคุณลองลากศพมันออกจากที่ชักศอกหนึ่งแล้วลองยิงดูใหม่ แค่ลากศพมันพ้นพื้นตรงนั้นศอกเดียวยิงเท่า

ไหนก็ยังไม่ออก ท่านบอกว่า ที่ตายมันอยู่ตรงนั้น ถ้าไม่ได้ตรงนั้นก็ทำอะไรมันไม่ได้ เพราะฉะนั้น ทั้งวาระ เวลา สถานที่ ทุกอย่างมาบรรจบกันต่อให้เป็นพระองค์เองก็ตายเหมือนกัน อย่าลืม อย่างเช่น ท่านมหากาณะเป็นพระโสดาบันก็ตาย ลงไปล้างหน้า โจรมันไปปล้นเขาแล้วมันหนีมา มันเห็นพระท่าน เห็นชาวบ้าน มันหนีไม่รอด ตอนเข้ามีดนี่ ท่านมหากาณะท่านไปรักษาศีลอุโบสถของท่านที่วัด เข้ามีดก็ลงมาล้างหน้า เออ...กะว่าลาศีลเสร็จก็กลับบ้านละ ปรากฏว่าลงไปล้างหน้าโจรมันหนีชาวบ้านมาเห็นท่าว่าจะหนีไม่พ้นมันก็ทิ้งของไว้แล้วมันก็เผ่นตัวเปล่าไป ชาวบ้านวิ่งมาถึงเห็นของอยู่ข้างๆ จำหน้าโจรไม่ได้เพราะว่ามันมืดๆ เขาก็ไล่หุบเอาตายเลย นั่นพระโสดาบันนะ ส่วนต้นตำรับของผู้มีฤทธิ์ คือ พระโมคคัลลาน์ ก็โดนหุบชะกระดุกปนเป็นเม็ดข้าวสารเลย ขนาดนั้นถ้าวาระของกรรมเข้ามายังไม่สามารถหนีพ้นได้

พวกเราก็ไม่ควรประมาท โดยเฉพาะกรรมะทั้ง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรีพระพุทธานุสสุปปลงตรง "ไม่ประมาท" ตัวเดียวเท่านั้น ท่านบอกว่าคุณไม่ประมาทถ้าเปรียบกับรอยเท้าสัตว์ก็เป็นรอยเท้าช้าง..ใหญ่ที่สุด รอยเท้าของสัตว์ทั้งป่าเหยียบลงไปแล้วก็ไม่มีใหญ่เกินนั้น ก่อนที่จะบริณีพพานท่านก็สั่งเอาไว้ ว่า **อามันตยาภิโว ภิกขเว ปฏิเวทยายภิโว ภิกขเว วะชัมมาสังขาราอัปมาเทนระธัมปาตตะ** บอกว่า **ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ขอเธอจงยังประโยชน์ของตนและประโยชน์ผู้อื่นให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด** เทศน์มา ๔๕ ปี เหลืออยู่

แต่นั้น พวกเราก็ประมาณไม่ได้ตัวของเราเองไม่ทราบว่ามันจะสิ้นชีวิตลงไปเมื่อไหร่ ชีวิตของเราอยู่ได้ด้วยลมหายใจเท่านั้น หายใจเข้าถ้าไม่หายใจออกมันก็ตายแล้ว หายใจออกถ้าไม่หายใจเข้ามันก็ตายแล้ว ต้องรู้ตัวไม่ประมาณอยู่เสมอ ถ้าหากว่าเราประมาณตายไปลงสู่อบายภูมิ เป็นสัตว์นรก เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์เดรัจฉาน ก็เสียทีที่เกิดมา ถือว่าขาดทุนยับเยิน ถ้าเราไม่ประมาณอย่างน้อยๆ ขึ้นไปเป็นเทวดาได้ ก็เป็นอันว่ายังได้กำไรอยู่ ถ้าสามารถเป็นพรหม หรือไปนิพพานเลยก็ยิ่งได้กำไรมากเข้าไปใหญ่ ปัจจุบันนี้พวกเราทุกคนซึ่งส่วนใหญ่แล้วเคยได้พบหลวงพ่อกะในสมัยนั้น ที่ไม่เคยได้พบ ได้ยินแต่ชื่อเสียงเกียรติคุณของท่านแล้วเลื่อมใสปฏิบัติตามคำสอนที่ได้รับจากหนังสือกิติ จากเทปกิติ ก็มีเป็นจำนวนมาก แต่ว่า อาตมาดูๆ แล้วทุกคนตั้งอยู่ในความประมาทมากเกินไป เหมือนยังกับว่าเราจะไม่ตาย การทำความดีของเราต้องทำให้ต่อเนื่อง โดยเฉพาะต่อเนื่องตามกันทุกลมหายใจเข้าออกยิ่งดี ถ้าเราไปประมาณทำบ้างทิ้งบ้างเหมือนกับคนมีเวลามาก ถ้ามันตายเสียตอนนั้นถึงไม่ขาดทุนมันก็จะได้น้อยเกินไป ไม่ถึงจุดหมายที่เราหวัง เพราะฉะนั้นขอให้ทุกคนตั้งใจให้ดี พวกเราทุกคนปรารถนาตนเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อกะไปไหนก็บอกด้วยความภูมิใจว่าผมหรือดิฉันเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อกะหัวขุขุ เป็นศิษย์หลวงพ่อกะฤทธิรงค์ดำ เราไปไหนก็ตามอย่าให้เสียชื่อพ่อของเรา อย่าให้เสียชื่อสำนักของเรา เป็นนักปฏิบัติต้องปฏิบัติให้จริงๆ รักษาอารมณ์ใจของเราให้อยู่ในด้านดีให้ตลอด อาตมาระหว่างที่อยู่พม่า

โดนทดสอบกำลังใจอยู่ตลอด นั่งยิ้มกับมัน เพราะมีสติรู้ที่อยู่ว่า ข้อสอบนั้นมาถึงเราได้ตลอดเวลา เราจะประมาณไม่ได้ มีทางเดียวคือต้องทำใจยอมรับมัน ก็นั่งแบบใจเย็นเลยละ รถมันวิ่งทั้งวันไปได้ ๒๒ ไมล์เท่านั้น เป็นบ้านเราก็จับหักคอมันไปแล้ว รถวิ่งวันหนึ่งได้ ๒๒ ไมล์ครบได้มัยยะ มันได้แค่นั้นจริงๆ ถนนตีๆ ด้วย อาตมานั่งยิ้ม.. สิ่งทรงใจตั้งแต่แรกแล้วมันเอาเราแน่ ตั้งทำรับไว้แล้วก็ใจเย็น..เย็น นั่งมองหน้าพระอย่างเดียว ต้องเตรียมตัวรับอยู่เสมอข้อสอบมาอยู่ตลอดเวลา รัก โลก โกรธ หลง ๔ ตัว เท่านั้นแค่ข้อสอบมาเป็นหมื่น เป็นแสนข้อไม่จำกัด ประมาณเมื่อไหร่มันสอยเราร่วง ถ้าหากว่าเราร่วงลงไปแล้วส่วนใหญ่พื้นฐานเราไม่มี ในเมื่อพื้นฐานไม่มีมันก็จะล้ม นาน แบบที่เรียกว่าจิตตก หรือกำลังใจตก หรือว่าสมาธิตก คราวนี้ถ้าหากว่าพวกเราประมาณไม่ได้ทำความดีต่อเนื่องถึงเวลากำลังใจตกมันก็จะตกนานแล้วมันก็จะคืนยาก ถ้าเราปล่อยตัวปล่อยใจให้ตามกระแสโลกไปให้สังเกตดู กว่าจะดีคืนมาได้นี่ลำบากยากแค้นแสนสาหัส เหมือนกับคนว่ายน้ำน้อยๆ เมื่อว่ายน้ำวนน้ำไประยะหนึ่งหมดแรงปล่อยลอยตามน้ำไป เมื่อปล่อยให้ลอยตามน้ำไปถ้าหากว่าเราพยายามว่ายน้ำใหม่ มันอย่างดีก็มาแค่เดิม มันได้แต่งงานไม่ได้ระยะทางเพิ่มขึ้นเลย เหมือนกับกำลังใจของเรา กำลังใจของเรา ถ้าทำไปถึงระดับนั้นแล้วไม่พยายามที่จะต่อให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ถ้ามันถอยหลังลงมาเราทำอีกมันก็ได้อย่างดีแค่เดิม แล้วถ้าหากว่าเรามีหมดแรงเมื่อไหร่มันก็จะลอยตามน้ำไปอีก คือลอยตามโลกตาม

กระแสน้ำไหลต่อไป ดังนั้นพวกเราจะไม่ประมาทไม่ได้ ถ้าหากว่าเราประมาทก็เป็นหนทางแห่งความตายพระพุทธเจ้าท่านบอกชัด **ประมาโท มัจจุโนปะทัง** ความประมาทเป็น หนทางของความตาย **อะปะมาโท อะมะตังปะทัง** ความไม่ประมาทเป็นหนทางแห่งความไม่ตายนะ โดยเฉพาะความตายจากกรรมะเป็นความตายที่เจ็บปวดมากเพราะว่าชาติทุกข์ย่อยยับเลย เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ต้นทุนของเรามีแล้ว คือ คีลทำ แต่ว่าถ้าเราประมาทลงไปกลายเป็นสัตว์นรก เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์เดรัจฉาน ชาติทุกข์ยับเยินถึงขนาดล้มละลายเลย ดังนั้นในการปฏิบัติแล้วเราจะประมาทไม่ได้ คนประมาทตายแล้วไม่จบ เพราะไม่ได้ไปนิพพานสักคนทุกๆ ไปตายแล้วจบ ตายแล้วไปพระนิพพาน คนทุกๆ ไปในที่นี้หมายถึงผู้ที่ไม่ประมาทตั้งใจปฏิบัติอยู่ในทาน คีลภาวนา เป็นปกตินะ

ที่ไปพม่ามาอาตมาไปตรวจงานการก่อสร้างวัดหนองบัวที่นั่น ตอนนี่สิ่งก่อสร้างก็ถือว่าก้าวหน้าไปในระดับที่น่าพอใจ พระเจดีย์เสร็จแล้ว พระนาครปรกเสร็จไปแล้วประมาณ ๕๐% อย่าคิดว่าพระนาครปรกองค์เล็กๆ นะ อาตมาสั่งทำเล็กๆ แต่ให้ค่าแรงช่างมันฟุตละ ๑๐,๐๐๐ ช่างก็เลยตะบันไปซะ ๑๘ ฟุตจ๊ะ สรุปแล้วแค่ค่าแรงปั้นนาครตัวเดียวมันล่องไปแสนแปดแล้ว แล้วยังพระอีก ๖ ฟุต รวมความแล้วสองแสนสี่หมื่นหายไปเลย ยังไม่ได้คิดค่าปูนค่าทรายค่าอะไรเลยนะ ส่วนขณะนี้กำลังทำกุฏิเจ้าอาวาสเพิ่มอยู่ ตอนนี้ต้องการเจ้าภาพกุฏิ ๓ หลัง ใครจะอาสายกมือได้ คิดไม่มากคิดหลังละแสนเดียวที่เหลือ

อาตมาจะหาเอง ไร่ที่เอาถึง ๓ หลัง เพราะว่าเจ้าอาวาสวัดหนองบัวท่านต้องการหลังหนึ่ง อาตมาต้องการหลังหนึ่ง อาจารย์ดำต้องการหลังหนึ่ง ใครต้องการเป็นเจ้าภาพแจ้งความประสงค์ได้จะติดชื่อครอบครัวติดชื่อเองติดอะไรอาตมาจะทำให้ รับรองว่าคุ้มค่ากับเงินทุกประการที่ได้ทำไป จะไม่ทำให้สวดยเกินความเป็นพระ แต่ขณะเดียว กันเวลาใครไปก็จะไม่ให้ขายหน้าเขาว่าเจ้าของกุฏิขี้เหนียวเอาแค่ว่าพอสมควร ตอนนี่ที่วัดหนองบัวได้ช่วยท่านก่อสร้างไป ๑๑ เดือนเศษๆ ไม่ถึง ๑๒ เดือนดี ตอนนี่เงินถมอยู่ที่นั่น ๑๗ ล้านบาทบาท เหตุที่มันแพงเพราะราคาของฝั่มพม่ามันแพงมาก ปูนซีเมนต์ราช่างฝั่มพม่าลูกหนึ่งราคา ๑๖๐ บาทไทย เมืองไทยประมาณร้อยเดียว กระเบื้องทางด้านโน้น ๔ ฟุตราคาประมาณ ๑๕๐ บาทไทย อยู่ฝั่มไทยนี่คงซื้อได้ประมาณ ๕ แผ่นกว่าๆ ของทุกอย่างจะแพงหมดทั้งๆ ที่ไปจากไทย แล้วถามว่าทำไมไม่ทำไว้ที่นั่น.. **สงสารคนไทยที่นั่น.. อยู่ที่โน้นตั้งแต่สมัยบูรณทอง** โดนเขากวาดใส่เกวียนไปหรือว่าเดินไปก็ไม่รู้ ตั้งแต่สมัยนั้นเป็นต้นมา วัดวาอารามทรุดโทรมจนหมดสภาพขนาดปลวกกินปูนได้ ปูนสมัยโบราณเขาใช้เปลือกหอย ใช้น้ำอ้อย ใช้นุ่นขาว ใช้น้ำขี้เี่ยว ตำผสมกัน พอหมดอายุเนื้อร่อยมาก ปลวกมันกินพรุนเลย ไปดูแล้วมันหมดสภาพจริงๆ ก็เลยตั้งใจทำให้ใหม่จริงๆ แล้วไม่ได้คิดทำหอรอบังเอิญหลวงปู่ปานท่านไปด้วย หลวงปู่ปานท่านบอกว่า **ถ้าคุณคิดว่ามีความสามารถ.. จำไว้นะถ้าท่านพูดเพราะๆ เมื่อไหร่ระมิงานให้ทุกทีละ ถ้าขึ้นแอ้งขึ้นข้านี่สบายใจ ถ้าคุณคิดว่ามี**

ความสามารถก็ช่วยเขาหน่อย แหม อีแบบนี้บีบคอบังคับเลย เพราะ หลวงพ่อสอนไว้ที่วัดทำซุงเสมอๆ ท่านบอกว่า *ใครก็ตามอย่าพูดคำว่า ไม่สามารถให้ผมได้ยิน ถ้าใครพูดคำว่าไม่สามารถให้ผมได้ยินผมจะไล่ออกจากวัดเลย* พอหลวงปู่ท่านบอกว่าถ้าคุณมีความสามารถก็ ช่วยเขาหน่อย แน่จริงบอกว่าไม่สามารถสิ (ก็ออกจากวัดมาแล้วนี่ ครับ) ถึงออกมาแต่ว่าสิ่งที่หลวงพ่อสอนติดมาด้วยไม่ได้ทั้งไว้ที่วัด ใส กระเป๋ามาเพียงเลย ก็...ถึงได้ตั้งใจไปทำให้เขา ทำแค่เท่าที่คิดว่าทำได้นะ สงสารชาวบ้านแถวนั้น ทางฝั่งพม่าจริงๆ แล้วเขาทุ่มเทให้กับศาสนา มากแต่มันเป็นการทุ่มเทแบบชนชาติโครชน ชาติมัน พม่าช่วยวัดพม่า มอญช่วยวัดมอญ กะเหรี่ยงช่วยวัดกะเหรี่ยง มันก็เหลือคนไทยอยู่ แถวนั้นไม่เท่าไร ตอนแรกที่ไม่เอาตามาคิดว่าเขาคือคนลาว เพราะ ว่าภาษาไทยโบราณก็คือลาวดีๆ นี่เองแหละ แต่ได้ยินเขา นับเลขเขานับยี่สิบ บ่แม่่นลาวแล้วลาวบ่มียี่สิบ ไซ้ใหม่ ใครพูดลาวได้ ลาวเขาไม่พูดยี่สิบ เพราะมันถ้าหากว่ายี่สิบไม่ใช่ลาวแน่ๆ อันนี้ก็คือว่าไอ้ที่ ก่อสร้างอยู่ ตอนนี้อยู่อดขยายมาเตรียมจะติดให้พวกเราดู

ส่วนท่านเอกภพ ท่านจะไปสร้างวัดทางบ้านเกิดคือที่เพชรบูรณ์ อาตมาบังเอิญมีที่มรดกอยู่ประมาณ ๓๐ ไร่ ก็เลยถวายท่านไป พระน้องชายท่านมีแต่มือเปล่าๆ สะตุงสดางค์ซื้อยาให้ชาวบ้านกินหมดแล้ว เป็นหมอยาแต่เป็นหมอยาประเภทแจกแจกๆ คุณจะให้ตั้งค์หรือไม่ ให้ตั้งค์ผมไม่รับรู้ประเภทนั้นนะ มันก็เลย ขาดทุนย่อยยับทั้งปีหรือ ว่ากำไร? กำไรซิอะ อาตมาก็กำไรตอนนี่ กำไรแต่ละปีตัวเลขติดแดง

โรเลย คราวนี้ท่านไปอยู่ที่นั่นใหม่ๆ มันก็จำเป็นที่จะต้องมีที่อยู่ส่วน ตัวก่อน ก็ได้เรียนท่านไปว่า ถ้าหากว่าสร้างกุฏิก็เหลือที่ให้ผมนอนบังนะ คราวนี้ก็เลยกลายเป็นว่าของท่านเองยังไม่มีที่อยู่ก็เลยต้องรบกวน พวกญาติโยมทั้งหลายให้ช่วยกันสงเคราะห์นิดหนึ่ง อย่างน้อยๆ หา ที่อยู่ให้พระเป็นวิหารทาน ทานสูงสุดในพระพุทธศาสนา ไม่ต้องเอา ให้ถึงขนาดประเภททรงสเปนติดแอร์ทั้งหลังอะไรหรอกเอาแค่มุงจาก มุงแฝกพออยู่ได้ก็แล้วกัน วัดนี้ให้ชื่อว่าวัดอะไรดี เพชรบูรณ์ อยู่ เมืองเพชรมันก็ต้องมีคำว่าเพชรสินะ (หลวงปู่ปานว่าให้ชื่ออะไรล่ะครับ) เอาชื่อว่า **วัดเกาะเพชรสุวรรณาราม** ง่ายดีมัย อยู่เพชรบูรณ์ไง แล้ว เกาะเพชรก็เป็นเรื่องของหลวงปู่ปาน เกาะเพชรสุวรรณาราม-อาราม ที่ดีในการปฏิบัติธรรม (จะเริ่มสร้างเมื่อไหร่ครับ) ลงมือไปแล้วเกลี้ย ที่แล้ว อาตมาทำอะไรไม่ซ้ำหรือก ของหนองบัวนี่เสร็จไปประมาณ ๘๐% แล้ว บอกแล้วอาตมาทำอะไรไม่ซ้ำและไม่มียะไรยาก

ตัวอาตมาบอกท่าน (ครูบาน้อย-เจ้าอาวาสวัดหนองบัว) ไว้ว่า ถ้าหากว่าไม่ไหวให้ขอความช่วยเหลือได้ ถ้าหากว่าโยมสงสารนะ ไร่ สร้างวัดนะยังไม่เป็นหนี้ ครูบาน้อยแถมเป็นหนี้อยู่ ๕๐,๐๐๐ เป็นหนี้ เพราะว่าโยมแม่ตายแล้วจัดงานศพให้โยมแม่ เพราะว่าทางด้านพี่ น้องเห็นว่าท่านสร้างวัดมีเงินสร้างวัดไปตั้ง ๑๐ กว่าล้าน ไม่รู้หรือ กว่าเอาเงินจากอาตมา ก็คิดว่าครูบาน้อยท่านเงินเยอะ ก็เลยบอกให้ เป็นเจ้าต้นข้าใจคำว่าเจ้าต้นใหม่ ภาษาไทยแท้ๆ นะเนี่ย ไทยโบราณด้วย ชาวหนองบัวเขาพูดกันคำว่าเจ้าต้นก็คือเป็นประธาน ครูบาน้อยก็บ้อ

ทำเพราะว่าทางด้านโน้นญาติโยมเขาไม่เข้าใจ ไม่เข้าใจว่าเงินสงฆ์เป็นอย่างไรก็คิดว่าเงินที่เขาถวายมาเพื่อสร้างวัดใช้สร้างอะไรก็ได้ใช้ทำอะไรก็ได้ ในเมื่อเขาเข้าใจอย่างนั้นแต่ครุพาน้อยท่านทราบดีเพราะว่าท่านปฏิบัติตามแบบของหลวงพ่อกับท่านเข้าใจซาบซึ้งว่าคำว่า "หนี้สงฆ์" นะมันสาคัสสการจรรจ์แค่นั้นท่านก็เลยใช้วิธียืมเงินเขาเพื่อมาจัดงานศพแม่ครุพาน้อยก็เลยเป็นหนี้อยู่ ๕๐,๐๐๐ ใครจะช่วยพระใช้หนี้ก็ถวายส่วนตัวให้ครุพาน้อยท่านไป มีเท่าไรก็ทรมกๆ ลงไปตรงนั้นแหละไม่ต้องเหลือถึงอาตมาก็ได้ ท่านจะได้มีเงินไปใช้หนี้เขา นั่งพูดอยู่ตั้งนานไม่ได้สักบาทให้แต่คนอื่นเขา (หัวเราะ)..ไม่เป็นไรอะนะ อยากรู้ที่ไหนก็ตาม ถือว่าเป็นศากยบุตรพุทธชิโนรสเหมือนกัน เป็นพระผู้ตั้งใจปฏิบัติ กาย วาจา ใจ อยู่ในกรอบของ ท่าน คีล ภาวนา เหมือนกัน เป็นผู้ที่เสียสละเพื่อส่วนรวมเหมือนกัน เหลือตัวแค่นี้แหละทำงานงกๆ มันทั้งวันตอนนี้หุ่นกำลังอรรชรอ่อนแอหนักหนักเหลืออยู่ ๔๐ กิโล ถ้วนๆ เลยสาวๆ หลายคนนี่อิจฉามาก ทำอย่างไรจะเอวบางได้อย่างครุพาน้อยท่านบอกไม่ยากหรอกทำงานมันทั้งวันนั่นแหละ

ครุพาน้อยท่านเป็นพระที่ประหยัดมาก ถ้าจะซื้ออะไรนี้อาตมาเองใช้เงินไม่ได้อย่างท่าน ท่านเองท่านเกรงใจมากเพราะจำเป็นเงินที่ทางพวกเราช่วยกันทำบุญไปท่านใช้คุ้มค่าทุกบาททุกสตางค์ ถ้าหากว่าไม่ได้พวกเราทุกคนก็แย่ ท่านใช้เงินประหยัดมากจนอาตมาคิดไม่ถึงนะ ไอ้ของราคา ๓ จี๊ด ๕ จี๊ด มันไม่ก็สตางค์ไทยท่านก็ไปนั่งต่อเขาอยู่นั่นแหละ สิ่งเข้านั้นอิฐ ๔ แสนก้อนๆ ละ ๓ จี๊ด นั่งนับมันที

ละก้อนๆ ไอ้ก่อนนี้สึกเกินไปปูนเกาะไม่ติด..คุณเอาคืนไป ไอ้ก่อนนี้ดิบเกินไปเผาไม่ได้ที่เตี้ยมันจะผุง่าย..เอาคืนไป แลกเอาไอ้ที่ตีๆ มาจนกระทั่งมันราคาของมันนั้นให้ฟรีๆ อีก ๔ หมื่นก้อน อย่ายามันของมันเลยมันว่า เป็นไง..ใช้เงินได้อย่างนี้ใหม่พวกเรา? เอาให้ได้ อย่างท่านนะ เพราะว่าพระท่านใช้เงินสงฆ์ใช้อย่างประมาทไม่ได้ ต้องใช้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง การกระทำทุกอย่างจะได้ระลึกอยู่เสมอว่าเราทำเพียงอยู่ได้เท่านั้น เพียงอาศัยได้เท่านั้นไม่ว่าทำอะไรบำรุงบำเรอความสุขของตนเอง พวกประเภทที่ถ้าไม่ใช้เงินใช้ไม่ได้แล้วต้องมีที่นอนดีๆ ติคแอร์ดีๆ มีเครื่องเสียง มีเครื่องคอมพิวเตอร์ มีจานดาวเทียม มีวิดีโอ มีรถดีๆ ท่านทั้งหลายเหล่านั้นเกินความเป็นพระไป ถ้าหากว่าญาติโยมถวายมาด้วยความศรัทธา..ไม่เป็นไร แต่ถ้าไปเสาะหาได้ด้วยตัวเองความเป็นพระก็เหลือน้อยเต็มทีแล้ว ครุพาน้อยนี่พาหนะของท่านดีมากเลย ถ้าไม่เดิน ๒ เท้า ท่านก็ขี่เกวียนเอาไว้สักวันหนึ่งอาตมาจะถ่ายรูปตอนที่ท่านขี่เกวียนมาให้ดู ทางหนองบัวเขาใช้เกวียน ใช้รถม้ากันเยอะ บ้านเราที่นั่นเป็นซีโซ่มัย อยู่พม่าอาตมานั่งรถคู้มจริงๆ จ่ายค่ารถ ๗๐๐ จี๊ด เป็นเงิน ๑๒ บาท นั่งรถ ๔ ชั่วโมง รถมันวิ่งเหมือนกับม้าควมกระแทกที่หัวไปชนหลังคาก็ ถ้าหากว่าคนไม่เคยชินอาจจะดับทรุดเองง่ายๆ

อาตมาเองก็อะไรละ จะเรียกว่าไม่สบายมากก็ได้ไม่ได้เพราะว่าเป็นอยู่คนเดียว เป็นอยู่คนเดียวต้องเรียกว่าไม่สบายน้อย ถ้าไม่สบายมากมันต้องเป็นหลายคน ตอนแรกก็ระแวงอยู่ ปรากฏว่าหมอมุขมิ

ลงความเห็นเหมือนกับที่อาตมาระวางเลย เขาก็บอกว่าเป็นมะเร็ง
 แหม..โชคดีได้ยื่นแทบจะชโย นานๆ จะได้โรคดีๆ มาซักทีหนึ่งนะ
 ถ้าเป็นโรคอื่นมันตายช้า เป็นมะเร็งมันตายเร็ว ตอนแรก..สาเหตุของ
 การป่วยมันมาจากการไปจุดธูปในป่าแล้วไม่ทราบจะไปติดเชื้อไวรัสมา
 จากไหนแล้วไวรัสตัวนี้มันทำให้เป็นหูด หูดมันขึ้นมาสืบกว่าเม็ด อาตมา
 เองก็เฉยๆ บังเอิญว่าหมอไพบูลย์ ร้อยเอกนายแพทย์ไพบูลย์ นี้
 กลับจากติมอร์มาเป็นพันตรีไปแล้ว น้องชายคนนี้เขาไปบวชกับ
 อาตมาแล้วสึกไป พอเห็นว่าป่วยอย่างนั้นท่านก็เลยพยายามให้ทา ท่าน
 บอกว่าทาบางๆ เช้า-เย็นนะครับ ใส้เราก็ทาไปเรื่อยๆ ยาหมอดูดมัน
 หายไปหมดเหลืออยู่เม็ดเดียว แล้วก็ใส้เม็ดนี้เป็นตัวแม่มันมันงั้นไม่
 ยอมหาย มันก็ค่อยๆ โตขึ้นมาใหม่ โตขึ้นๆ จนรำคาญเต็มที ลูกสาว
 ๒ คน ลูกปลา-จริยา จำเริวรัตน์ไชย กับ ลูกกาญจน์-กิงกาญจน์
 ภาณุมาศ เขาเป็นเภสัชกรอยู่โรงพยาบาลพลพลพยุหเสนาที่กาญจนบุรี
 ก็หายทาหูดมาไท มีทั้งประเภทผสมเอง ทั้งประเภทซื้อเขามา ปรากฏ
 ว่ามันได้ผลแค่ครึ่งเดียว คือ ทาไปๆ ข้างบนมันหลุดหมด ข้างล่าง
 มันไม่ยอมไปไหน มันคือ ในเมื่อมันคือก็ไปเจอคุณหมอประจำตัว
พันเอกนายแพทย์นพพร กลั่นสุภา เป็นรองผู้อำนวยการโรงพยาบาล
 ค่ายสุรสีห์ ท่านก็เมตตาพาไปเจาะออกให้ ปรากฏว่าเจาะไปเจาะมา
 หมอบอกว่ามันกินถึงประสาทชาแล้วครับ ข้างบนเห็นมันน้อยเดียว
 แต่ข้างล่างมันลึกและก็ใหญ่มากผมไม่กล้าทำต่อกลัวว่าจะเดินไม่ได้
 ก็เลยต้องปล่อยมัน ปรากฏว่าแผลมันไม่ยอมหาย ๒-๓ เดือนมันก็

ไม่หายน้ำเหลืองมันไหลเยิ้มอยู่อย่างนั้นตลอดเวลาแล้วมันปวดลึกๆ
 อยู่ข้างใน อาตมาก็แปลกใจ เดๆ เองด้วยความรู้ว่ามันเป็นมะเร็ง
 ปรากฏว่าคุณหมออุฉนิเียนะ คุณหมออุฉนิเียนี่ท่านเป็นหมอคความ จบ
 กฎหมายมาแต่ต้นไปเรียนแพทย์แผนโบราณก็เลยเป็นหมอยาไปด้วย
 คุณหมออุฉนิเียนี่ลงความเห็นเหมือนกับอาตมาเลยว่าเป็นมะเร็ง ก็รับ
 ประทานยาหมออุฉนิเียนี่ด้วยและก็ของหมอตำด้วย ท่านตำเขาก็คือหมอยา
 เขาก็จัดยาไปให้พออาตมาก็ทั้งกินทั้งอาบทั้งพอกตัวเลยละ ก็..อาตมา
 ก็ตามแบบครูบาอาจารย์ของท่านนะ รักษาหายก็หายไม่หายก็ช่างมัน
 ใช้ไหมเรื่องของมันไม่ใช่เรื่องของเรา ก็ว่ากันไปเรื่อย บังเอิญว่าไป
 ทางฝั่งพม่าไปตรวจงานมาเดือนหนึ่ง ครูบาน้อยท่านฉั้นเจ ฉั้น
 อาหารมังสวิรัต อาตมากลัวว่าชาวบ้านจะต้องลำบากทำอาหารเป็น ๒
 ชุดก็เลยฉั้นเจตามเขาไปด้วย ฉั้นไปฉั้นมาประมาณ ๓ อาทิตย์ใส้
 แผลที่มันคือไม่ยอมหายมันหายเอาเฉยๆ อาตมามานั่งวิเคราะห์ดูว่า
 มันอาจจะเกิดจากฤทธิ์ยานะ ยาหลายหม้อเหลือเกินที่ว่ามานี้ รวมๆ
 กันเข้าไปตีเจ้ามะเร็งมันก็เซเซตๆ เต็มทีแล้วใช้ไหม เรายังดันให้
 มันอดชะอีก มันก็เลยเฉาตายไปเอง ตอนนี้อย่างไม่แน่ใจในอาการ
 เพราะมันยังปวดลึกๆ อยู่ข้างใน ก็ยังมีความดีใจอยู่หน่อยๆ ว่ามัน
 อาจจะกำเริบใหม่ ถ้ามันไม่ยอมกำเริบนี้มันร้องไห้เลยมันทำให้ตายช้า
 ไปนิดหนึ่ง ก็เลยไม่แน่ใจว่ามันเป็นเพราะอะไร แต่เท่าที่ทราบมา
 มะเร็งมันชอบเนื้อสัตว์มาก ถ้าไปบำรุงมันโดยเฉพาะพวกเนื้อ พวกนม
 พวกเนย พวกไข่ละก็ มันจะเจริญเติบโตดีมาก อาตมาบังเอิญไม่

อยากครบถ้วนโยมมากเขาถวายเป็นบุญอย่างนั้นก็เลยกลายเป็น
ฉันแจไปประมาณ ๓-๔ อาทิตย์ อยู่ๆ มันเผาตายไปเอง ไร่เราก็
ทำงานของเราเรื่อยๆ ไป วันนั้นไปไถดินที่ทำน้ำ ไม่ใช่ดินสี ทราย
ด้วย เพราะว่าทางด้านโน้นเขาขนทรายขึ้นมาทางเรือ ลำหนึ่งค่าขน
๑๖,๐๐๐ นะ ค่าเรือ ๑๖,๐๐๐ จากมะละแหม่งมาถึงหนองบัว ปรากฏ
ว่าชาวบ้านเขาขนแล้วก็หกอยู่แถวๆ นั้นนะเป็นตันๆ เลย อาตมาก็
ไปซุดบันไดออกมา บ้านได้มี ๔๓ ขึ้น โคนทรายถมหายไปเหลือ ๒๐
กว่าชั้น ซุดไปซุดมามันแช่น้ำอยู่ ไม่ทราบเหมือนกันว่าไอ้ตรงนั้นมัน
เป็นปากน้ำกร่อยนะ มันใกล้ทะเล อ่าวเกาะตะมะแค้ ๓๐ ไมล์ ไม่
ทราบเหมือนกันว่าแช่น้ำทะเลเข้าไปด้วยหรืออย่างไรในที่สุดแผลมันก็
ตกสะเก็ดลอกไปเฉยๆ เราไม่สนใจมันๆ ดันหายไปเอง

อาตมามีลูกสาวอยู่ ๔-๕ คน ลูกคนนี้ตั้งแต่ตัวเล็กๆ เป็น
โรคลิ้นหัวใจรั่ว ไม่มีใครคิดว่าจะรอดหรอก มีแต่หนังหุ้มกระดูก ก็
เลยพาไปวัดท่าซุง ไปฝึกกรรมฐานไปอะไรกัน ฝึกไปฝึกมาอิท่าไหน
ก็ไม่รู้หายเอาดีๆ ตอนนี้น้ำหนัก ๕๐ กว่า (หัวเราะ) ก็ไอ้ตัวเบา
นิดเดียวอ้อมมือเดียวไปได้เลย คราวนี้อ้วนอีกเลย เรื่องของกรรม
ฐานทำให้จิตใจของเราสบายหายเครียด ถ้ามันหายเครียดได้สารพัด
โรคมันก็หายไปด้วย เมื่อมาพูดถึงเรื่องของร่างกาย พระพุทธเจ้า
กระทั่งหลวงพ่อกับเราท่านสอนเอาไว้ว่าร่างกายไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของ
เรา ขอให้ทุกคนใช้ปัญญาพิจารณาให้ดีๆ ต้องทำใจให้ถูกต้อง เพราะ
ว่าร่างกายไม่ใช่ของเรา เป็นดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นสมบัติที่เราืม

โลกมาใช้ก็จริง แต่อย่าลืมนำรูปแบบของการเป็นลูกหนี้ เป็นผู้ยืมที่ดี
คือ ถึงเวลาแล้วต้องส่งของคืนเขาในสภาพที่ดีที่สุดที่จะพึงทำได้ เพราะ
ฉะนั้นร่างกายเรานี้ยืมโลกมาใช้ ถึงเวลามันเป็นอะไรเราก็รักษามันให้
ดี แต่ถ้าหากว่ารักษาหาย ก็แปลว่าหาย ถ้าไม่หายมันจะตายก็ช่างมัน
ให้ทำใจอย่างนั้น ไม่ใช่ประเภทที่ว่า ไม่รักษงไม่รักษามันแล้ว หายก็
หาย ไม่หายก็ช่างมัน ถ้าอย่างนั้นมันเกินไป มันแรงไป เดี่ยวกรรม
มันจะเสีย การปฏิบัติที่ดีหลวงพ่อกำลังสอนเสมอว่า อย่าให้โลกข้ามแล้ว
ก็อย่าให้ธรรมเสีย สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่งถือเป็นอัตตคติถนญาณุโยค คือ
เกินพอดี แต่ขณะเดียวกันถ้าย่อหย่อนเกินไปก็เป็นถนคติถนญาณุโยค
คือ ย่อหย่อนจนเกินพอดีติดสลายไปมากเกินไป พวกเราทุกคนรู้
ธรรมะเป็นอย่างไรก็รู้ เพราะว่า ส่วนใหญ่ก็ศึกษาจากหลวงพ่อกับมาแล้ว
ขณะเดียวกันก็อาจจะปฏิบัติไปได้แล้วในระดับหนึ่งๆ แต่บางที่มันยัง
เข้าไม่ถึงจุดจริงๆ ก็ทำให้ลำบาก คือ ดีความผิด อย่าลืมนำการ
ปฏิบัติเราทำกำลังใจได้แค่ไหนมันก็จะได้อยู่แค่นั้น ถ้าดีความธรรมะ
ที่สูงกว่านั้นขึ้นไปอาจจะผิดก็ได้ ถ้าหากได้สังเกตด้วยตัวเองจะเห็น
ว่าถ้าเราอ่านหนังสือของหลวงพ่อก่อนอ่านไปๆ มีความเข้าใจ ประทับ
ใจ เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่ เอ๊ะ ตรงนี้ก็ตีทำไมคราวที่แล้วเราผ่าน
ไปเฉยๆ ความจริงไม่ได้ผ่าน อ่านเจอเหมือนกัน แต่บังเอิญว่ากำลัง
ใจมันยังไม่ถึงตรงนั้นมันก็ยังไม้อ๊ะ ไม้อ่อ แต่พอมานอ่านใหม่แล้ว เอ๊ะ
ทำไมเราผ่านไม่ได้ ถ้ากำลังใจของเราถึงตรงไหนมันก็จะเข้าใจตรงนั้น
ที่เหนือไปกว่านั้นถ้าเราเดาก็อาจจะผิด มีน้อยรายที่จะโชคดีเดาแล้วถูก

ดังนั้น ขอให้ทุกคนระมัดระวัง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำมันดี มันถูก แต่มันดีแค่นั้น มันถูกแค่นั้น ส่วนที่ดีกว่านั้นถูกกว่านั้นยังมีอยู่ เมื่อเราก้าวข้ามตรงจุดนี้ไป มองย้อนกลับไปดู เอ๊ะ...ที่ผ่านมามันยังไม่ดีจริงนี่ แล้วก็อาจจะไปยึดมันถือมันอีกว่า ตรงจุดที่ตัวเองทำอยู่ในปัจจุบันนี้ก็ดีแล้วถูกแล้วอีก มันจะเป็นอย่างไรไปเรื่อยๆ เพราะฉะนั้นอย่าอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า ยึดมันถือมันว่าสิ่งที่เราทำดีแล้วถูกแล้ว เพราะว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเป็นทั้ง**สักกายทิฏฐิ** คือ ความถือตัวถือตน และก็**เป็นมานะ เป็นอติมานะ** ความถือตัวพวกนี้จะ**เป็นธรรมะ**ในส่วนละเอียด จะทำให้เราเข้าถึงธรรมได้ยาก บางคนถือตัวว่าเป็นพระ เป็นอุคตมเพศ คือ เป็นผู้อยู่ในเพศอันสูงแล้ว ก็วางตัวอยู่เหนือกว่าชาวบ้าน วางตัวเป็นนายชาวบ้าน ถ้าในลักษณะนั้นก็ทำให้การเข้าถึงธรรมส่วนละเอียดมันสะดุดลง มันติดลงแค่นั้น หยุดลงแค่นั้น ไม่สามารถจะก้าวหน้าต่อไปได้ พวกเราทุกคนที่ปฏิบัติก็เช่นกันถ้าหวังในความก้าวหน้าก็ต้องเตือนตัวเองอยู่เสมอๆ ว่า**คำว่าดีจริงยังไม่มีสำหรับเราจนกว่าจะตายแล้วเข้าพระนิพพาน** เพราะว่าแม้แต่พระอรหันต์ท่าน ท่านก็ยังไม่เห็นที่ท่านดีจริงถ้าท่านยังมีชีวิตอยู่เพราะว่ายังต้องอยู่กับร่างกายที่เต็มไปด้วยความทุกข์นี้ ต้องมีสติระลึกอยู่เสมอว่าสิ่งที่ตัวเองทำนั้นไปถึงตรงไหน ไปถึงจุดใด แล้วก็อย่าประมาททบทวนบ่อยๆ ในสิ่งที่ตนปฏิบัตินั้น อาตมาขออย่างง่ายที่เคยบอกกับทุกๆ คนว่า **ขณะที่ท่านปฏิบัติไปถึงจุดหนึ่งแล้วเกิดความฟุ้งซ่านอย่างหนัก มันชวนให้รัก โลก โกรธ หลง ไปทุกๆ ด้าน**

ขณะนั้นท่านใกล้ความดีมากที่สุด ขอยืนยันอย่างนี้ เพราะว่า**เรื่องของกิเลส**เรามี**ความฉลาดมาก** ถ้าเราปฏิบัติไปใกล้ทางมากเท่าไรเราจะยั่วให้เราโกรธ ยั่วให้เราหงุดหงิด เพื่อให้เราหลงจากทางที่เรากำลังทำเสีย ทำอย่างไรก็ได้ให้จิตใจของเราฟุ้งซ่านในทุกวิถีทาง เพื่อจะได้ผิดไปจากเป้าหมาย ดังนั้น ขอให้ทุกคนทราบทั่วกันว่าท่านปฏิบัติไปดีๆ ตลอดแล้วอยู่ๆ เกิดความฟุ้งซ่านขนาดหนักไปรัก โลก โกรธ หลง อารมณ์ระคะ โทสะ โมหะ เกิดขึ้นมาอย่างชนิดที่เรียกว่าฟ้าถล่มดินทลายเหมือนน้ำจะหลายเชื่อนออกมาไม่สามารถจะต้านอยู่ได้แล้ว ตอนนั้นท่านใกล้ความดีมากที่สุด ให้ใช้ปัญญาที่พอจะเหลือบ้าง ต้องใช้คำว่า พอจะเหลือบ้าง เพราะว่าเวลานั้นเขาจะตีเราหนักมาก กำลังทั้งหมดเราก็ไปยันกับเขาอยู่ บางทีมันขาดสติ ขาดปัญญา มันผิดไปบ้างทำอะไรไม่ถูกให้ยึดพระพุทธรูปเป็นหลัก **ใช้ปัญญาที่พอจะเหลือบ้างพิจารณาย้อนหลังไปว่าเราทำอย่างไร เราคิด เราพูด เราทำอย่างไรในช่วงก่อนหน้านี้ แล้วอารมณ์มันตรงตัวดีมาตลอด ให้คิด ให้พูด ให้ทำอย่างนั้น** ต่อไปมันจะสามารถก้าวผ่านส่วนที่เราติดขัดอยู่ไปสู่ส่วนที่ละเอียดได้ ถ้าเราจะก้าวถึงจุดนี้เมื่อไหร่จำไว้เลยว่าเขาจะขวางเราสุดชีวิต ทำทุกวิถีทางให้เราย่อท้อเพื่อที่จะไม่ปฏิบัติต่อไปตรงนั้นแล้วก็จะเสียเวลาไป เหมือนกับคนชุดบ่อ ชุดไปๆ อาจจะเหลือสักวาหนึ่งหรือครึ่งวาจะถึงน้ำอยู่แล้ว เขาก็จะขวางเราไม่ให้ชุดต่อถ้าเราท้อ เออ.. ใ้ตรงนี้มันไม่มีน้ำแล้วละ ชุดลงอยู่ๆ เจอหินดานก้อนมหึมาเลยขวางหน้าอยู่ ไม่รู้หรือกว่าอีก

คืบเดียมมันจะถึงอยู่แล้วถ้าเจาะทะลุหิน ก็..หัวใจ เปลี่ยนที่ชุดใหม่ แล้วลองคิดว่ามันจะเจอน้ำใหม่ เปลี่ยนที่ชุดใหม่ลงไป ลงไป เจอหินอีก เอ้า ย้ายที่อีกๆ คือเปลี่ยนไปเรื่อยๆ เปลี่ยนการปฏิบัติไปเรื่อยๆคิดว่าจุดนี้ไม่เหมาะสำหรับเราเสียแล้ว ถ้าเราเป็นคนที่ไม่เข้าใจตั้งนั้นเราก็จะเป็นคนที่ชูดบ่อไม่ได้น้ำ คือ ปฏิบัติแล้วไม่สามารถจะเข้าถึงธรรมที่ปรารถนา สักทีหนึ่ง เราต้องรู้จักวิจัย รู้จักแยกแยะ ธรรมะส่วนต่างๆ ที่เข้ามาถึงเราเสมอ ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งดีและไม่ดีที่เข้ามา ถ้าเรารู้จักคิดรู้จักใช้ปัญญาพิจารณาแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นสิ่งที่ดีเลิศเหลือเกิน ไม่มีอะไรที่ไม่ดีเลย ส่วนที่ทำให้เราทุกข์อย่างสาหัสสาครรจ์นั้นเป็นการแสดงออกซึ่งอริยสัจ คือ ความจริงอันประเสริฐที่ซึ่งสมัยก่อนมีแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์เดียวเท่านั้นที่มีปัญญารู้แจ้งเห็นจริงได้ คนอื่นๆ ไม่สามารถจะรู้ถึง เขาแสดงความจริงอันประเสริฐให้เราทราบว่ามันเต็มไปด้วยความทุกข์ ร่างกายนี้มันเต็มไปด้วยความทุกข์ เรายังปรารถนาในโลกนี้ใหม่ เรายังต้องการในร่างกายนี้ใหม่ ความจริงอันประเสริฐที่ต้องใช้ปัญญาอย่างสูงสุดถึงจะเข้าถึงได้ ขณะนี้เขามาอยู่กับเราเองแล้ว ไม่ว่าจะใช้เงินซื้อหาสักเท่าใดก็ตามถ้าปัญญาไม่ถึงมันจะไม่สามารถรู้เห็นความจริงตรงส่วนนี้ได้ทั้งๆ ที่มันอยู่กับเราตาดำอยู่ทุกวัน แต่ขณะนั้นเขาแสดงความ เป็นจริงให้เราเห็นได้แล้วเงินทองเท่าไรก็ซื้อไม่ได้..สิ่งนี้มีคุณค่ามหาศาลเพียงไร เป็นความดีที่สูงล้ำเพียงใดสำหรับเรา ส่วนใดก็ตามที่เป็นความสุขเกิดขึ้นกับเรานั้นก็เกิดขึ้นไม่นานในที่สุดก็เสื่อมสลายไป เขา

ก็แสดงความเป็นจริงอันประเสริฐให้เราเห็นว่า สิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นไม่เที่ยง พระพุทธเจ้าสอนเอาไว้จริง ความสุขนี้ก็ไม่มีเที่ยง ในที่สุดมันก็ผ่านพ้นเราไป ถ้าเราไปยึดถือมันหมายหวังหาอรรถนัยอยากมีอยากเป็นอยากได้มันก็จะทุกข์อีก เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีอะไรเป็นเรา เป็นของเรา ไม่มีอะไรยึดถือมันหมายได้ ไม่มีอะไรเที่ยงแท้แน่นอน ในเมื่อเขาแสดงความจริงอันประเสริฐที่ไม่สามารถซื้อหาด้วยเงินทองสักเท่าไรก็ซื้อไม่ได้เขาได้แต่แถมแสดงความจริงต่อเราอยู่ตรงหน้าแล้ว สิ่งนี้ดีเลิศประเสริฐเพียงใดต่อให้ครูบาอาจารย์ที่เลอเลิศขนาดไหนก็ตาม เคี้ยวเข็ญเราขนาดไหนก็ตาม ถ้าเราปัญญาไม่ถึงก็รู้ไม่ได้ ในเมื่อสิ่งที่ไม่สามารถจะซื้อหาด้วยเงินที่ประมาณไม่ได้นี้มาอยู่ต่อหน้าเรา สิ่งนั้นมีคุณค่าขนาดไหน ถ้าทำถึงจุดนี้มีเมื่อไหร่ทุกสิ่งทุกอย่างรอบข้างเราจะไม่มีสิ่งที่ไม่ดี จะเหลือแต่สิ่งที่ดีล้วนๆ เท่านั้น ดี-ชั่วล้วนแล้ว แต่เป็นสมมติที่เรียกหาขึ้นมาทั้งสิ้น จริงๆ แล้วทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีอะไรถ้าเราไปยึดเกาะเมื่อไหร่สิ่งนั้นถึงจะมี ตรงจุดนี้ให้ทุกคนพิจารณาเอาไว้ ไม่ว่าตัวตนเรา-เขา ผู้หญิงผู้ชายบ้านเรือนโรงเรียนของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ล้วนแล้วแต่ไม่มีอะไร มันเป็นดิน เป็นน้ำ เป็นลม เป็นไฟ เสมอกันหมด เกิดขึ้นในเบื้องต้น เปลี่ยนแปลงแปรปรวนไปในท่ามกลาง และสลายตัวไปในที่สุด ทั้งหมดเป็นสิ่งธรรมดา คือเป็นธรรมะทั้งสิ้น รอบข้างของเราสามารถเห็นได้ทุกวัน เห็นได้ทุกเวลา สิ่งทั้งหลายเหล่านี้เกิดขึ้นกับเราอยู่ได้เสมอๆ ต้องใช้ปัญญาพิจารณาแยกแยะให้ออก หากเหตุให้เจอว่าส่วนของความสุขเกิดขึ้นอย่างไร

แล้วทำเหตุอันความสุขก็จะเกิดขึ้นไปเรื่อยๆ หากเหตุให้เจอว่าส่วนของความทุกข์เกิดขึ้นอย่างไร แล้วอย่าไปสร้างเหตุอันนั้นความทุกข์ก็ดับลง เขาเรียกว่าธรรมวิจยะ คือ การแยกแยะ ค้นหาซึ่งต้นของธรรมะนั้น ถ้าเราสามารถแยกแยะวิเคราะห์วิจัยของตัวเองได้ ถ้าเราแยกแยะหาตรงจุดนั้นได้ก็จะมีประโยชน์มหาศาล เพราะว่าสิ่งที่เราต้องการเราปรารถนาหนักหนาถึงเวลามันจะมาแล้ว

ครูบาอาจารย์ของอาตมาองค์หนึ่ง คือ หลวงปู่คู่ พรหมปัญโญ วัดสะแก อยุธยาโน้น ท่านบอกว่าถ้าคิดในวัดอุ้มงคลกก็ดีกว่าคิดในวัดอุ้มปมกค โบริณจารย์ท่านมีปัญญา ท่านฉลาดมาก ท่านสอนให้เรายึดในพุทธานุสสติ ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ คือ ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ด้วยการสร้างวัดอุ้มงคคพระเครื่องขึ้นมาให้เราปฏิบัติกรรมฐานใหญ่โดยที่เราไม่รู้ตัว ท่านให้เราอาราธนาทุกวัน โดยระลึกถึงทุกวันเป็นอนุสสติอยู่ แล้วมีข้อกำกับว่าถ้าหากว่าศีลบริสุทธิสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ก็จะมีอานุภาพคุ้มครองเราได้ระดับหนึ่งที่ไม่เกินกฎของกรรม ดังนั้นที่อาตมายอมเสียสตางค์ทีละหลายๆ หามาให้แก่ญาติโยมทั้งหลายก็เพื่อเป็นอนุสสติ เพื่อเป็นการปฏิบัติ เพราะว่าไม่ว่าการเดินทางไปในที่ใดก็ตาม ถ้ามีสิ่งให้ยึดให้เกาะมันจะปลอดภัยมากกว่า การปีนเขาก็คดี การขึ้นบันไดก็ดี ถ้ามีที่ให้ยึดให้เกาะมันก็จะปลอดภัยกว่าคนที่ไม่ยอมยึดไม่ยอมเกาะ จำไว้ว่าเราต้องยึดก่อนเราถึงจะมีสิ่งที่ปล่อยวางได้ ถ้าเราไม่ยึดก่อนจะเอาอะไรมาวาง ทุกคนที่บอกว่าอนัตตาฯ ไม่เอาอะไรๆ นั้น ไม่เอาอะไรแล้ว มันยึดถือ

ไว้ตัวไม่เอาอะไรนั้นแหละ ยึดไว้คำว่อนัตตานั้นแหละ จำไว้ว่าถ้ายังไม่ยึดตัวก็จะหาอนัตตาไม่ได้ มันต้องมียึดตัวขึ้นมาก่อนมันถึงจะวางลงเป็นอนัตตาได้ เหมือนกับที่เราขึ้นมานบนท้องนี้ เราเดินขึ้นบันไดเราเกาะบันไดมาด้วยความระมัดระวังไม่ประมาทตามคำที่พระพุทธเจ้าท่านสอน พอเราเดินมาถึงหน้าประตูเปิดประตูเข้ามาเราได้แบกรวบันไดเข้ามาหรือไม่? เราก็ดึงแบกรวบันไดมาด้วย.. ฉันใดก็ฉันนั้น คือว่าเราไม่สามารถปล่อยวางได้ถ้าไม่มีสิ่งให้ยึดเกาะ มันต้องรู้จักยึดก่อนมันถึงจะรู้จักวาง พระพุทธเจ้าท่านเปรียบเอาไว้ว่าเหมือนกับคนแม่ลูกลงไปมจับปลา ลูกชายจับได้หัวงูกำไว้แน่นเลย “แม่ฯ ได้ปลาตัวเบ้อเร่อเลย” แม่ คือ ครูบาอาจารย์เห็นเข้าก็ “เออ..ดีไอ้หนูลูกทำให้แน่นๆ เดี่ยวมันจะหลุดไป” เพื่อไม่ให้ลูกตกใจ แล้วพอเสร็จแล้วลูกกำแน่นดีแล้ว “ไอ้หนูขึ้นฝั่งไปลูก แล้วเสร็จแล้วตั้งหางมันออกมาสลัดมันไปไกลๆ เลยลูก” พอลูกเหวี่ยงทิ้งไปเสร็จเรียบร้อยแล้วบอก “นั่นนุงพิษนะลูกคราวหน้าอย่าไปจับมัน” ถ้าไม่กำให้แน่นตายไหมตอนนั้นนะ .. ตาย ..ไม่เหลือพรอก ..ประมาณลักษณะเดียวกัน เพราะฉะนั้นเราต้องยึดก่อน

วัดอุ้มงคคทั้งหมดไปเป็นแสนๆ นี้ส่วนใหญ่จะเป็นพระรูปสมเด็จพระองค์ปฐมท่าน โดยเฉพาะที่ทำเป็นรูปที่เราเรียกง่าย ๆ ว่า พระพุทธชินราช จะมีส่วนหนึ่ง ๕,๑๑๔ องค์ ที่หลวงพ่อดมเด็จพระพุฒาจารย์ท่านจะเมตตาพุทธภิเษกให้ต่างหากอีกครั้งหนึ่งในวันที่ ๑๐ มกราคมนี้ ส่วนนั้นอาตมาจะเก็บเอาไว้สำหรับท่านที่ทำบุญซื้อที่

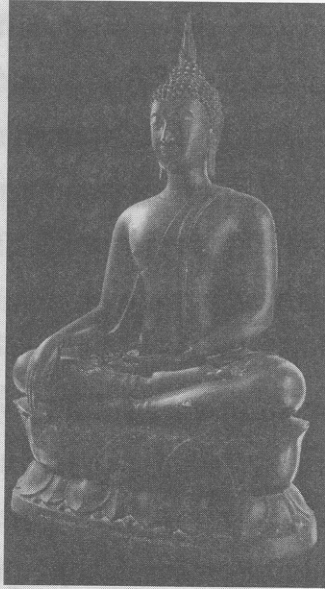
ถวายวัด คิดแพงมากตารางวาละ ๕๐๐ บาทมอบพระให้เป็นทีระลิก ๑ องค์ จะเริ่มตั้งแต่เดือนหน้าเป็นต้นไป อีกส่วนหนึ่งเป็นพระรูปสมเด็จพระจอมเกล้าบรมเหมือนกันแต่ในรูปของพระองค์ที่ ๑๑ รูปเล็กๆ นี้ อันนี้เจ้าของผู้สร้างระบุเอาไว้ว่าจะมอบให้แก่ผู้ที่ถวายเงินเป็นวิหารทาน ไม่ว่าจะเอาตมาจะไปก่อสร้างที่ได้ก็ตามที่เป็นวิหารทาน ถ้ามอบถวายมา ๕๐๐ บาทก็จะมอบให้เป็นทีระลิก ๑ องค์ พระองค์ที่ ๑๑ ก็คือหลวงพ่อบุญสมเด็จจอมเกล้าบรมท่านเอง อีกส่วนหนึ่งจะเป็นพระพุทธรูปชินราช และพระแก้วมรกตซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำคัญทั้งคู่ ซึ่งครูบาอาจารย์องค์หนึ่งของอาตมา คือ หลวงปู่พระภวณานิพนธ์วิสุทธิ หรือว่า หลวงปู่มหาอำพัน แห่งวัดเทพศิรินทราวาส เคารพมากเป็นพิเศษ ปีหนึ่งวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ จะครบ ๑๐๐ ปีเกิดของหลวงปู่อาตมาซึ่งเป็นลูกศิษย์จะทำบุญถวายครูบาอาจารย์สักครั้งหนึ่งในวาระที่สำคัญนี้จึงได้สร้างวัดอุดมมงคลขุดนี้ขึ้นมา อีกส่วนหนึ่งซึ่งมากเกินครึ่งเป็นรูปของหลวงพ่อบุญสมเด็จที่แปดริ้ว ฉะเชิงเทรา หลวงพ่อบุญสมเด็จเป็นพระที่ให้ลาภสำคัญที่สุดในเมืองไทยก็ว่าได้ ถ้าไม่นับตามสายวัดท่าซุงของเราแล้ว ไม่นับในสิ่งที่หลวงพ่อบุญสมเด็จท่านสร้างเสริมเอาไว้ด้วยอำนาจพุทธบารมีแล้วในจำนวนพระพุทธรูปสำคัญด้วย กันทั้งหมดในประเทศไทย หลวงพ่อบุญสมเด็จเป็นพระที่ให้ลาภได้มากที่สุด ท่านนั่งอยู่เฉยๆ สร้างพระอุโบสถได้ ๑,๘๐๐ ล้านของเราดิ้นรนหาเงินแทบตายได้ไหม? ไม่ได้เนาะ ท่านนั่งอยู่เฉยๆ เงินมันล้นตัวเอง อาตมาก็เลยขอบารมีท่านด้วย นิมนต์มาบนเบิกเลย ก็

ตั้งใจว่าจะแจกพวกเราไปเรื่อยๆ ถ้าพวกเราสังเกตจะเห็นว่าระยะหลังๆ จะแจกแต่หลวงพ่อบุญสมเด็จ เดือนหนึ่งก็แจกแบบหนึ่ง เดือนหนึ่งก็แจกแบบหนึ่ง ที่นิมนต์มานี้สามารถแจกได้เกือบปีถึงได้หมดเลยนะ แล้วก็รับประกันว่าแต่ละเดือนแบบจะไม่ซ้ำกัน ถ้าหากว่าใครต้องการครบทุกแบบก็มาทุกเดือน เจ็บไข้ได้ป่วยอย่างไรก็ตะเกียกตะกายมา ถ้าหากว่าขาดไม่ได้แน่

คราวนี้เรื่องการพุทธาภิเษกสมเด็จพระจอมเกล้าบรมเป็นเรื่องที่สำคัญ เป็นเรื่องที่ใหญ่มาก อาตมางวดนี้ไปที่ประเทศพม่าก็ได้กราบอาราธนาบารมี พระองค์ท่านให้ช่วยสงเคราะห์ด้วย ก็ปรากฏว่าในการพุทธาภิเษกพระรูปของท่านแต่ละครั้งพระพุทธรูปเจ้าองค์อื่นท่านไม่กล้าทำ ในเมื่อพระพุทธรูปเจ้าองค์อื่นท่านไม่กล้าทำ สมเด็จพระจอมเกล้าบรมท่านต้องเสด็จมาทำเอง ก็เลยกลายเป็นเรื่องที่สำคัญหนักหนา อาตมารบกวอนเบื่องสูงโดยมิได้เจตนา เพราะว่ารู้อะไรไม่ถึงการณ์ปัญญาน้อย ดังนั้นเมื่อทราบเหตุผลนี้จากพระองค์ท่านแล้วก็ตั้งใจว่าการกระทำวัตรอุดมมงคลในรูปลักษณะของพระองค์ที่ ๑๑ ก็ดี ของสมเด็จพระจอมเกล้าบรมท่านก็ดี งวดนี้น่าจะเป็นการรบกวนพระองค์ท่านครั้งสุดท้าย วัดอุดมมงคลขุดนี้ คือ รูปของสมเด็จพระจอมเกล้าบรมในลักษณะพระพุทธรูปชินราชที่หลวงพ่อบุญสมเด็จพระพุฒาจารย์ วัดสระเกศ หลวงพ่อบุญสมเด็จองค์หนึ่งของอาตมาจะเมตตาพุทธาภิเษกให้ต่างหากนั้นจะเอาไว้แจกให้สำหรับผู้ทำบุญซื้อที่ดินให้วัดตารางวาละ ๕๐๐ บาท ๑ ตารางวา มอบให้ ๑ องค์ ในรูปของพระองค์ที่ ๑๑ คือ ในรูปลักษณะที่เราเห็นว่าคล้ายๆ

หลวงปู่ปานแต่จะมีอุณาโลมสีแดง อันนั้นคุณแสงชัยอุทิศสำห้ไปติดต่อเอาพลอยสีแดงมาติดเอาไว้ เมื่อคืนนี้ก็เพิ่งจนตาเหล่จนถึงตี ๒ ไม่ทราบเหมือนกันว่าตาทะเลไปหรือยัง อันนั้นจะเอาไว้แจกให้ผู้ทำบุญวิหารทาน ๕๐๐ บาทต่อ ๑ องค์ ซึ่งมีจำนวนไม่มาก คาดว่ากว่าเขาจะถวายมาถึงมืออาตมาน่าจะเหลือไม่เกิน ๒,๐๐๐ องค์ ในส่วนที่เป็นพระแก้วมรกตกับพระพุทธรชินราชซึ่งถ้าพุทธรักษาแล้วก็คือสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์นั้นเอง อันนั้นจะเอาไว้แจกในงาน ๑๐๐ ปีเกิดของหลวงปู่มหาอำพันในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่งอาตมาจะนิมนต์พระพี่พระน้องไปทำบุญ จะมีการสวดมนต์ฉันเพลส่วนตอนบ่ายจะถวายผ้าป่าเพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายแก่หลวงปู่ในวาระที่สำคัญซึ่งคณะของคุณพิสิฐ อรุณทรัพย์ จะหาผ้าป่าไปให้ ก็คงไม่ได้ทำหรือหากันไม่ชอบรบกวานใคร อาจจะควักกระเป๋าคคนเดียว ได้เท่าไรเราก็เอาเท่านั้นละ ๓ บาท ๕ บาท ก็เอาแล้ว คราวนี้ส่วนที่เหลือคือหลวงพ่อโสรห์ทั้งหมดประมาณ ๗๐ แบบ จะเอาไว้แจกผู้ถวายสังฆทานทุกเดือนๆ เริ่มตั้งแต่เดือนหน้าเป็นต้นไป สำหรับเดือนนี้ให้ฟรีๆ พุทธรักษาเสร็จแจกกระเป๋าคคนเดียวนี่แหละ ตอนนีให้ฟรีๆ นะ ถ้าเมื่อว่าเดือนหน้าอยากได้ต้องทำบุญถวายสังฆทานถึงจะให้ แต่ว่าสำหรับรูปของหลวงพ่อโสรห์นี้ถวายสังฆทานไม่จำกัด บาทหนึ่งก็ให้ ๒ บาทก็ให้ ๕ บาทก็ให้ ๑๐๐ บาทก็ให้ ๕๐๐ ก็ให้ ๑,๐๐๐ ก็ให้ให้องค์เดียวเหมือนกัน

ส่วนตรงกลางที่เห็นเป็นมณฑปนั้นคณะศิษย์ของครูบาอนันต์ อานันโท พระน้องชายอีกองค์หนึ่งของอาตมาที่ใครๆ ก็เรียกว่าหลวงพี่แขกนะ ท่านเมตตาช่วยกันสร้างมณฑปถวายแก่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอองค์ที่อยู่ตรงกลาง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอตรงกลาง หลวงพ่อสหพุทธ ปภัสโร แห่งวัดบ่อทอง อ.แก่ง จ.ระยอง เมตตาถวายมาให้แก่น้องรังกองค์นี้ ท่านบอกว่าท่านเป็นหนี้บุญคุณอาตมาเป็นอย่างมากชนิดที่เรียกว่าช่วยชีวิตท่านไว้หลายรอบเหลือเกิน ท่านก็เลยถวายสิ่งที่ท่านสร้างมาด้วยความยากลำบากมากให้มา ท่านบอกว่าทางร้านทองตีราคาให้ ๗ แสนบาท น้ำหนักประมาณ ๒ กิโลกรัม เห็นองค์เล็กๆ อย่างนี้อาตมาทิ้งเอาไว้ที่ศาลา ๒ วัน ให้คนเขานอนที่นั่น ๗-๘ คน พอวันต่อมาก็เอาครอบแก้วไปบอกว่าช่วยขัดที่จะบรรจุพระทองคำ มันก็ขัดไปถามไปว่าองค์ไหน ขึ้นบอกที่หัวนอนนั่นแหละ พอบอกเขาเสร็จเราก็กักเก็บ (หัวเราะ) อีต่อนยังไม่บอกทิ้งไว้วันละ พระองค์นี้ที่เห็นอยู่นะ ถ้าหากว่ามีผู้ใด..ขอพูดถึงเรื่องใหญ่มาก ..มีผู้ใดถวายเงินเพื่อสร้างวัด ๑ ล้านบาท อาตมาจะยกให้เลย เพราะว่าถ้าเป็นไปตามที่ท่านบอกก็เท่ากับว่าเราจ่ายเงินแค่ ๓ แสน แต่อย่าเอาไปหลอม ขายใหม่ละ หุบตายเลยนะ เรื่องของการทำลายพระพุทธรูปนี้ยังสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอด้วยรับรองได้ว่า เกิดยาก ไม่ได้ดูไม่ได้เกิดจริงๆ อย่าเอาไปหลอมขายใหม่เพราะว่าทำขึ้นมาด้วยความยากลำบากเหลือเกิน แล้วงานครั้งนี้ก็คาดว่าจะเป็นการกราบรบกวนท่านเป็นครั้งสุดท้าย เนื่องจากว่าถ้าเป็นรูปของท่านแล้วองค์อื่นจะไม่กล้าเสกให้

ภาพจากปกหน้า-หลัง

พระพุทธรูปนวราชบพิตร เป็นพระพุทธรูปที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเพื่อพระราชทานแก่จังหวัดต่างๆ ทั่วพระราชอาณาจักร ซึ่งทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้เขตของหล่อเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๙

พระพุทธรูปนวราชบพิตร เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง ๒๓ ซม. สูง ๔๐ ซม. ประทับบนฐานบัวคว่ำบัวหงาย ที่มีกลีบบัวแบบบัวไขว้ ดูเป็นธรรมชาติ (ภาพนี้เป็นพระพุทธรูปที่ประดิษฐานที่ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร)

รูปปั้น
เอทนา
สัตตยา
สังฆาราม
วิญญาณัง

อนิศจัง
อนิศจา
อนิศจา
อนิศจา
อนิศจัง

รูปปั้น
เอทนา
สัตตยา
สังฆาราม
วิญญาณัง

อนัดตา
อนัดตา
อนัดตา
อนัดตา
อนัดตา